

Mba. 3.
2.

6.
Melliflui ac deuotif-

**simi patris beati Bernhardi primi
Abbatis Clareuallensis egregia**

Omnia non solum fidei doc-

trinā sed vite quoq; magisteriū ac

iuste cōuersationis speculū. nec

non luculentissima morū p̄ces

pta cōtinens. inenarrabili

fructuū copia affluens.

nectareaq; dulcedine,

studiosos quosq;

lectores res

ficiens.

**Ex officina Melchiaris Lottheri. Anno a re-
conciliata diuinitate Millesimo quin-
gentesimo decimo sexto.**

87
16
—
71

cf. Panzer VII, 192. 539

Mba. 3

Illustrissimo & equite
generosissimo domino dño Magno
Principi de Anhalt. Comiti de As
schkōia: dominoq; in Bernburg &c.
frater Martinus de Locha. sacre The
ologie professor. Abbas Monasterij
Veteris Celle: Cisterciense religi
onis: suam in Domino deuot
ionē: ac omē qđ poterit
officij et honous. d.

Detere nuper ex me: dū in Brene Lenobio versarer dignas
ta est illustrissima dominatio tua Princeps inclyte. Et diuini
patris nostri Bernhardi: verborū euangelij: Stabat iuxta crus
cem Jesu mater eius &c. Interpretamentum aut explanationem
generosissime dominationi tue transscriptam destinare non cunc
tarer. Quamprimum itaq; comuitionem capescebam: illico cura
ui & egi. Et omnis chartacea supellex publice Bibliothecę nos
stre (que ex diuino munere satis nobis ampla est) a nostris sum
ma cum diligentia disquireretur: nihilq; opere vsquequaq; ob
mitteret: quo erutz ex obstrusis opus hoc qđ alias inter impres
sos dicti sanctissimi patris nostri sermones & opuscula non inue
nitur: euestigio illustrissime dominationi tue representari pos
set. Sed nec in hoc profecim⁹. Tandem inter abdita que in Cel
lis conteguntur volumina (sicuti cuiq; nostrorum de licentia ordi
nata permittitur. Et deuotioni priuate quantum preualet tracta
tulis deuotionem concitare potentibus inseruiat: seorsumq; vtaf

in paruulo abiectoq; quodammodo codice hanc ipsam Omeliã
vel explanationem super iam fato euangelij passu offendit: impos-
lito caractere: stiloq; incastigatissimo. quem illico legens ac rele-
gens ob stili diuersitatem difficulter induci potui: vt crederẽ opu-
sculum hoc sanctissimi ac diuini patris nostri studio elaboratum:
cum dulcior melle semper ex eius ore fluxerit oratio. Verũ dubiũ
hoc pro magna parte sustulit parisiene vniuersitatis eximius vir
doctor Jodocus Lichtroueus Neoportuen. qui in opusculo de
dolore virginis in passiõẽ filij sui: nuper edito Capite quinto sex-
to ⁊ quartodecimo de verbo ad verbum citat Bernhardum in
Omelia euangelij huius. Etq; verum fatear Parisien. vtiq; to-
taq; Francia: melius ⁊ ad liquidũ nosse debent: que qualiaq; ex-
tent opera diui huius patris: in quorum medio idem sanctus coa-
luit: predicauit: multumq; se penumero fructum effecit: sicuti vi-
ta actusq; illius lucide attestantur. Neq; offendat illustrissimam
dominationem tuam operis presentis stili diuersitas: quam reue-
ra deuotionis vena abunde compensat. Est etenim in eo sicut et
in omnibus varius: copiosus ⁊ deuotus. nonnunq; vitia graui
verborum tonitruo effulminans: ad virtutemq; studiosius inui-
tans. Hãc itaq; paruulam explanationem inclita dominatio tua
placido vultu suscipere: suamq; in ea deuotionẽ pascere dignetur
q̄ vtiq; infructuosa nec esse nec fore poterit. Quoniã quã Quinti-
lianus de Cicerone sententiam protulit: eam milles verius com-
petentiufq; de Bernardo nostro referri crediderim. Et is val-
de in deuotione profecisse noscatur. Cui Bernhardus valde pla-
cuerit. Vale Princeps illustrissime. meq; cum credito grege com-
mendatũ tibi habe. Ex cenobio nostro secunda feria post Jaco-
bi. Anno a reconciliata diuinitate Milleesimo quingentesimo des-
cimo sexto. .

Aij

In illo tpe. Stabat iuxta crucē Je-
su mater eius. et soror matris eius Maria Cle-
ophe. et Maria Magdalelene &c.

**Omnia lectiōis eius dē beati Bern-
hardi Abbatis.**

Unde: pro-
fectus fide-
lium.

Gregorius

Sicut christiane religionis defectus ex ariditate causatur
cordis frigida. Sic nimis ex inflāmata affectōe (quā
deuota et sancta parit in anima dulcedinis meditatio)
omnis fidelium perfectus procedit. Hinc est quod cum in exor-
dio sui ecclesia ignem suscepit de celo: statim proficere cepit: eo quod si-
cut Gregorius testatur: foris apparetibus linguis igneis: intus facta
sunt corda flāmantia. Hunc autem ignem fideles nunc deuoti: et si non
visibilibus: tamen inuisibilibus per sacras meditationes concipiunt:
Propheta testante qui ait. Et in meditatione mea exardescet ig-
nis. Inter omnia autem que pie meditantibus animo solent occurre-
re: quid tam efficax ad suscitandam cordis deuotionem inueniri potest
quam huius sacri euangelij verba attendere et recolere: et castissimis cordis
faucibus ruminare. In his quidem verbis ineffabilis quedam vir-
tus abscondita manet. que tam potens est ad resoluendas fidelium
animas in celestem dulcedinem. Et si etiam durissimus aliquis stu-
pendam passionis domini lectionem: sicco vultu et corde transiret. Cum
ad hec verba ventum fuerit. in quibus recitatur illius benedictę virgi-
nis iuxta crucem filij sui statio morientis: et filij ad matrem respec-
tus et allocutio: finalisque illa recommendatio. denique illius matris
a suo vnigenito separatio: a lachrymis nequaquam abstinere poterit.
Quapropter hec verba deuotius libet inspicere: si forte cooperante
gratia gloriose virginis (de qua principalis est intentio) mens
nostra aliquid vnde ad celestia inardescat: inuenire valeat. Stante
dei filio in agone illius gloriosi et stupendi certaminis: appropin-
quante sacrosancta anima eius ad exitum. Egregius euangelista
Ioannes ubi traditionem: comprehensionem: flagellationem: illusio-
nem: condemnationem et crucifixionem ipsius exposuit: ad fami-
liarius memorandum subiunxit.

Stabat iuxta crucē Iesu mater eius.

Stabat inquit. Nō solum hic: sed etiam in **Mattheo** virgo stetitisse legit. vbi scriptū est. **Ecce mater tua: et fratres tui foris stant.** Sed quid reginā celi: toties stantē cōmemoras: cū certe reginarū magis sit gloriose residere: aut certe delicate accūbere: q̄ stare. Nam et **Bethsabée Salomōis** matri ingrediēti ad ip̄m p̄ adonia. surrexit rex in occursum eius: positusq; est thronus matri regis iuxta thronū filij: et sedit ad dexteram eius. Hec autē de qua sermo est mater summi regis veneranda. Cuius omnes pedisseque regine sunt. cur stetitisse toties. nusq; vō sedisse: aut recubuisse legit? Sed hec citius fratres charissimi admiratio soluit: si verbi huius ratio multiplex inspiciat. Quāq; em̄ stare recipit in oppositione ad cadere. iuxta quod apostolus ait ad **Romanos.** Tu quis es qui iudicas alienū seruū: suo dño stat aut cadit. Juxta quā itelligētiā bene de matre dei dicit qd̄ stabat: que p̄ peccatū cōmissum nuncq; ceciderat. **Lucifer** de celo cecidit qui mane oriebat. Et iccirco dicit de illo: qd̄ in veritate nō stetit. Cecidit hō prim⁹ ab hisdonis q̄ acceperat: a quibus non cecidisset: si firmiter stare voluisset. Cecidit post illū vniuersitas humani generis int̄m: q̄ teste beato **Augustino.** Si omnes in vnum conuenirēt: hac virgine excepta: nil aliud dicere possent: nisi qz si dixerimus: peccatū nō habemus: nos ipsos seducim⁹. Ubi autē ad hanc sup̄laudabilem feminā ventum est. Ecce de illa dicit **Stabat.** Et non incongrue. Ex quo enim a peccato originaliter contracto: in vtero sanctificata est: ab omni deinceps peccato immunis p̄mansit. vt idem doctor egregius ait **Augustinus.** Cum de peccatis inquit agit: nullam de **Maria** fieri volo mentionē. Accipit etiam stare: in oppositione ad sedere: s̄m qd̄ sedere p̄sonarū est honorabiliū. stare vero inferiorū. Juxta quē sensum notabile et miserabile est: qd̄ virgo mater stat. cui sup̄ omnia reuerētia cōpetat sessionis. Ecce em̄ (vt p̄ omnia discurratur) sedere solēt iudices. vt in **Joanne** dicit. Sedit **Pilatus** pro tribunali. Stare autē solēt eque iudicādi. sicut ibidē subiungitur. **Iesus** autē stetit ante **Presidem.** Et ecce plus q̄ iudex hec **Maria** q̄ppe (si licet dicere) omni iudice sup̄ior quodāmodo est. ad quā a iudicio dei ad ip̄ius solēt appellare peccatores. vnde beat⁹ **Anselmus.** Ifugiat inq̄t reus: a p̄sentia iusti dei: ad ip̄am matrem misericordie dei. Sedēt quoq; sapientes. vt in **Mattheo** domin⁹ ait. **Supra cathedrā Moysi** sederūt scribe et pharisei. Et ecce plus q̄ sapiēs hec. **Sp̄a** est em̄ mater sapiētie: que fontē inexhaustum

Stare in oppositione ad sedere

Augustin⁹.

Stare in oppositione ad cadere

Sedent iudices.

Sedent sapientes.

Ignatium

**Sedent nob
biles**

sedēt senes.

**Sedent cō
uiuantes**

suo sacratissimo gestabat in utero. Nonne mirabilia inaudita sciuit que illā sapientiā qua mūdus conditus est: paruū fecit infan-
tulū. Illā quoq; ex qua oīs theolog⁹ sapiēs iudicat: si eā vtrūq; intelligit. ipā virgo oculis vidit. manib⁹ p̄trectauit. mēte p̄serua-
uit. disputās ⁊ p̄ferens in corde suo: christiane religiōis magistra
fm̄ beatū Ignatiū existēs. p̄pter qđ etiā nō incongrue: virgo
p̄rudētissima dicit. Sedēt ⁊ nobiles vt de Babilone scriptum est
in Apocalipsi. Sedeo vt regina ⁊ vidua nō sum. Et ecce cūcti
mortalib⁹ hec nobilior. Ceteri em̄ p̄trabūt nobilitatē gn̄is ex his
ex qb⁹ geniti sunt. Hec autē p̄ter eam quā a p̄genitorib⁹ habuit:
generositatē p̄traxit inestimabilē ab eo quē genuit. Accirco de illa
in libro sapientie dicit. Generositatē illi⁹ glorificat p̄uberniūz
h̄ns dei. Sedētq; senes: stantib⁹ iuniorib⁹. iuxta qđ seniores ad
Danielē dixerūt. Sede in medio nostri ⁊ iudica: qz de⁹ dedit tibi
bonorē senectutis. Et ecce cūctis senibus antiq̄oz hec. Ante oēm
em̄ creaturā: p̄ri⁹ qđ celū faceret: anteq̄ terram fundaret. p̄riusq̄
abyssos p̄stitueret. anteq̄ angeloz agmina fundaret: p̄ternam
p̄destinationē hanc feminā singulari quadā gratia parturiuit dei
sapientia: quā tandem ipā pepit femina sapientiā in fine seculoz.
Hinc de se ipā ait. Ab initio ⁊ ante secula creata sum ⁊c. Solent
nāq; sedere p̄uiuātes. vt in Exodo scriptū est. Sedit popul⁹ mā
ducare ⁊ bibere. sic ecōuerso stant ministrantes: quēadmodū de
Bartha que circa frequēs ministeriū satagebat. in Luca scrip-
tū est. Que stetit ⁊ ait: dñe nō est tibi cure ⁊c. Et ecce delitiosa p̄ui-
uatrix hec. Cū em̄ p̄tineret brachijs: oscularet labijs: pasteret vbe-
rib⁹ sacrosancti gaudētib⁹ inspiceret oculis: illū videlicet in suo
xgineo gremio: qui in celis est cib⁹ angeloz: ⁊ animarū sanctaz.
Cui dubiū qñ interna quadā sarietate atq; dulcedie p̄funderet:
quā nō licet homi loq̄. Quis tali cōuiuio in terrā p̄fruit⁹ ē. Ideo
in canticū spūs sanct⁹ in p̄sona ipi⁹ ait. Comedi fauū cū melle meo.
bibi vinū cū lacte meo. Cū itaq; de iudicio siue potētia. de sapien-
tia. de gn̄e. de venerabili antiq̄tate. de ineffabilib⁹ q̄q; p̄uiujs.
mūdi dñā sup omnē creaturā gloriari potuerit. Accirco vt dictū
est: glorioza sessiōe dignissima fuerit. Stetisse tñ nō sedisse: scrip-
tura eā cōmemorat. In hoc apte insinuās: qđ cū glia mūdi: illa su-
per mūdi femia. nullū vnq; h̄re p̄fortiū dignata est. Qđ glorioza
dicta sunt de te ciuitas dei. Nos oēs de te glorioza sentimus. imo
vehemēter gloriāmur: qđ te h̄re meruim⁹. Nonne ⁊ tu gloriari dō

mina benedicta? Quid dixit? Audiuim⁹ matrē misericordie qd in
 ter bec oīa sentiat de se. Ecce inqt ancilla dñi. S⁹ x̄bū admirabile
 sed magi amabile. S⁹ q̄ mirabiliter hic sedent: mūdi iudex ⁊ dña
 celi. nobilis regina. Ecce sapiēs regina eterni regis mater ⁊ filia.
 pabulatrix angeloz. alitrix in t̄ra. ⁊ ecce ancilla. Quanto maior
 es o dña huilia te in oibus tuo exēplo venerādo instruēs: q̄ bec
 sit sola rectoz gloria. humillima de se sentire. Hec est em̄ p̄fulgi
 da spēs. quā solā dei oculus dignat̄ intueri. sicut tu ip̄a dic̄. Res
 spexit humilitatē ancille sue. Hec solū quodamō forma hūilitat̄
 s; ⁊ p̄ augēda spe inolite pietat̄ sue: cū stantib⁹ stat virgo beata
 vt videlicet pctōrib⁹ innuat: qd ip̄a est que sp̄ simpliciū adest de
 uotōi. ⁊ mgros nō curat supbos. Ip̄a p̄cept̄ secl̄i potētib⁹ ⁊ diu
 tib⁹ in auxiliū sp̄ pauperū ⁊ p̄ceptibiliū festinat. Ip̄a mistroz ob
 seq̄a dignanter acceptat. stans etiā cū mīstr̄: iudicās q̄ etiā obse
 q̄osis valde familiar̄ existat. Nam ⁊ aduocata ad nuptias: cū so
 lis mīstr̄ p̄fabulationē legit habuisse. vt Joānes ait Et dixit ma
 ter Jesu mīstr̄: qd cūq; dixerit vob̄ facite. Ip̄a q̄q; ancille offic
 cio functa est: dū viueret. sicut de illa testat̄ sanct⁹ Ignati⁹. cū ad
 buc in carne x̄go maneret dicēs. Apud oēs operū pietat̄ mīstra.
 Sed qd in his imozoz q̄ gessit in terr̄. Cū adhuc obsequosa p̄bet
 dei genitrix in celis. Si em̄ fili⁹ dei ⁊ ei⁹ dilectos suos faciet disci
 bere. ⁊ trāsēs mīstrabit eis. Sportet vtiq; matrē ip̄i⁹ ad dexterā
 ei⁹ p̄cedere an̄ mēsas illas etni p̄uiuij. Propheta attestāte q̄ ait.
 Elst̄it regina a dextr̄ tuis. Cōstat nāq; q̄ panē illū bec mulier in
 vtero suo cōmiscuit ⁊ decoxit. Ip̄a em̄ in cop̄bino gremij x̄gias
 lis portat ⁊ porrigit. quē dapifer iule celest̄ electi p̄ponit. Scim⁹
 sūt q̄ pistoz dapiferū in p̄uiuijs comitari solet. Penset ergo q̄lis
 bet q̄lis est societas p̄uiuantū. q̄ta ⁊ q̄ infinita multitudo dulce
 dis ferculoz. vbi tanta erit dignitas mistroz? Discat etiam oīs
 deuor⁹ q̄ acceptū sit illi matri ⁊ ei⁹ filio officiū libent̄ ac deuore
 hic seruentū: cū a misterio nō cessant. nec ille filius nec illa mater
 etiam in illo p̄uiuiio regni celozū. Dicit̄ etiā stare in oppositōe ad
 iacere. Sicut em̄ iacere nō solēt. nisi infirmi aut q̄escētes. sic solēt
 stare sani ad coopandū parati. Per hoc aut̄ q̄ nusq; x̄go aut res
 soluta aut iacere describit̄. signanter ab ea somnus voluptat̄ et
 languor accidie excludit̄. Sēm nāq; carnis voluptatē ab ea alies
 nā fuisse. nullus est fidelij q̄ ambigat si deuore ad mentē reduxer
 rit. q̄ ip̄a carnali t̄boro renunciāns: iniciatrix facta fuit solitudis

Ignatius.

De cōuiuijs
celesti

Stare in op
positiōe ad
iacere

Hieronymus

De labore
manuum.

virginalis. In quo certissime datur intelligi. quod omnem carnis voluptatem in suo potentissimo gradu: et a se et a suis imitatoribus penitus abiecit. De operositate illius venerande puellae quod dicatur cum etiam ipsa sit illa fortis: de qua predixit pater eius Salomon. Consideravit inquit semitas domus sue: et panem otiosa non comedit. Otiosa esse non potuit. que teste Hieronymo sibi et filio suo colo et acu victum acquisiuit. Et tamen filius huius questuarie iudicabit fines huius terre. Et ides ne quomodo diligat deus manuum laborem: qui de illo pasci voluit. cuius erat orbis et omnia que in eo sunt. Otiosa esse non potuit: que omnium necessitates suas fecit. singulis pro sua possibilitate ministrans. sicut paulo superius memorauimus. Otiosa esse non potuit: que singulis fidelium respondere singulos necesse consolari habuit: cum ab omnibus fidelibus quaereretur. maxime post ascensionem filii sui. Et quia sicut ad limina sanctorum. Ita ad eam uiuentem adhuc in carne quedam peregrinatio fuit fidelium desiderantium videre celeste illud mysterium. et illud diuinum prodigium: capsam supercelestem in qua repositus fuerat deus et homo. ut in epistola sua innuit beatus Ignatius scribens Joanni euangeliste. Nec solum fuit occupata valde pietatis opibus: sed in eius opibus hilaris: humilis et indefessa uirgo mater inuenitur. pigritie nos valde arguens. que tanto in nobis qui serui sumus: uirtuperabilior extitit. quanto ab ea que mater est: penitus sit aliena. Et ides audire alacritatem simul et humilitatem in operibus uirginis? Ecce Luca testate. Nam celitus grauidata Maria exurgit: et alta montana conscendit: intrat domum Zacharie et salutat Elizabeth. Nos autem domos pauperum non solum adire: sed respicere contempnimus. et ipsos pauperes ad nos uenientes nec salutatione dignos reputamus. Idcirco super tanta dignatione Elisabeth clamat dicens. unde mihi hoc: ut ueniat mater domini mei ad me? Maria filio nato herode metuens: incunctanter illum in uinis collocauit: sine mora et murmuratione multo cum labore in Egyptum deportauit et reportauit. Nos uero si ipsi deum haberemus. et in uno loco cum periculo moram trahimus. citius deum perdimus: quam locum mutare uelimus. Maria hilariter ad templum purificanda ascendit. que nihil impurum habuit. et filium gratanter obtulit quem celo preciosorem nouit. Nos purificanda plurima habemus: et purificationem cum fastidio differimus. Multa habentes: pauca et uiliora cum tristitia offerimus.

rimus & proijciamus. **M**aria semper ad ecclesiam valde distans
tem a Nazareth vsq; in Jerusalem: & hoc s'm diei festi consuetu-
dinem ascendit. & s'm suam singularitatem filiū perdit: quem solli-
cite querit donec inuenit. **M**os vero ecclesiam & domum coniunc-
tam segniter intramus: nec ibi Jesum querimus perditū. sed tem-
poralia quedam querimus. Deniq; **M**aria non contenta virtuti-
bus & donis que iam habuit. quia vere humilis existēs: pauca se
habere bona existimabat & considerabat. cum iam impleta spiri-
tus sancto fuisset. semel in vtero in sua sanctificatione. secundo in fi-
lij sui conceptione. Cum Apostolis tamen in cenaculo Syon ex-
pectare dedignata non est. vt adhuc spiritus sancto infunderetur.
copiosius. sicut habet in actibus apostolorū. **M**os aut si quando
gratie modicā stillam suscipimus: perfectionis apicem apprehen-
disse credim⁹. & cū ceteris hoibus habere cōmunionē dedignamur
Videtis fratres charissimi q̄ sedula: q̄ hūilis: q̄ leta beatissima dei
genitrix in opatōe fuerit. **D**icāt nūc ypocrite. dicūt stulte mulier:
cule semetipās decipiētes: in p̄tinuo manere otio: ab omni exteriori
actōe q̄escere in angulis ecclesiarū iacere optātes: solisq; p̄tem-
plationib⁹ amplexib⁹ vacam⁹ **S**ūma iquiūt est p̄fectōis: ad quā
cū q̄s puenerit: q̄cquid opet bonū est: & deo placens. Sed hec vt
arbitror: nimis st̄ erronea: aut intolerabili vel incollaudabili er-
rori p̄xima. **E**go em̄ intelligere nec valeo nec volo aliquā hūani
gñis filiā. ip̄a de qua loq̄mur meliorē: q̄ in opib⁹ tam necessitatē q̄
pietati: & sedula fuit & deuota. **E**ius itaq; exēplo edoct⁹ credo q̄
suo tpe opatiua: & suo tpe p̄templatiua vita deo gratissima sit. **I**n
hac vicissitudine prior est actio p̄tēplatiōe. eo q̄ teste beato Grego-
rio. **N**ō sit bon⁹ p̄templatiuus: nisi q̄ primū fuerit sedulus actiu⁹
& miro quodāmodo p̄tingit q̄ caro vires admīstrat spiritui. q̄ tūc
vere delectabit̄ & fructuose mens ascendit intima ciuitatis illius
superne q̄n caro bene fatigata fuerit in operib⁹ misericordie. **E**t
quia tante auctoritatis est apud deum indefessa operatio. iccirco
de hac forti muliere que vtrancq; perfectionem habuit incompar-
abiliter: in **P**rouerbijs scriptum est. **E**t laudent eam in portis
opera eius. non autem contemplatiōes eius. **D**icitur autem sig-
nanter de virgine q̄ stabat. quia omnem carnis voluptatem sup-
peditauit. & super pigros semetip̄os in lectulis versantes seu
vertentes: vt hostium in cardine se per studium indefesse opera-
tionis erexit. **A**lia quoq; inuenitur stationis intentio. ad pro-

Contra otium

*De actōe &
cōtēplatiōe*

Stabat

Stare in cō
paratiōe ad
moueri.

Stare in pa
ce.

positum forte magis conueniens. Nam stare dicit in cōparatione ad moueri: sicut quē modū dicunt stare in acie: qui nō fugiūt. Stare quoq; in pace dicunt: q̄ disciplinā seruātes: semetip̄os inordinate nō agitāt. S; nōne iuxta hāc significationē apte dicitur de uirgine ne qd̄ stabat: que cūctis uiris recedentib;: discipulis oībus fugientib; in gloriā toti; feminei ḡnis: inter tot p̄suras filij sui constāter cū illo pene sola remanebat. Tradito em̄ dño Jesu: cū duceret̄ uinctus discipuli ei;: ut in euāgelio scriptū est: relicto eo fugierunt. Cui bene ex opposito respondet textus ille.

Stabat autem mater eius.

Ecce impletū est qd̄ p̄ ysaiam ip̄e filius ait. Torcular calcavi solus ⁊ de gentib; nō est uir mecū. uere nō uir: qz uiri fugierūt. S; mulier cor gerens uirile stabat. Hec uirago uocabit̄: qz uiriliter stetit. Hec est fortassis illa solēnis statio de qua in Ecclesiaste scriptū est. Generatio p̄terit ⁊ ḡnatio aduenit. terra aut̄ in eternum stat. Generatio p̄terit: qm̄ beatus Petrus cū ceteris ecclesie p̄ncipibus fugit: ḡnatio aduenit. qm̄ latro p̄pter scelera suspēsus audire meruit: hodie mecū eris in Paradiso. Terra aut̄ illa b̄ndicta que fructū diuinū ptulit. in eternū stetit immobilis. nequaquā a moriēte recedens: que uiuentē nunquā dereliquerat. S; columna immobilis. Beat; ille q̄ tibi innitit. o stabile fundamētū ecclesie. beatus qui circa te meditādo uersabit̄. Nec solū stabat Maria: qz non fugit: sed (quod ualde amabile ⁊ imitabile nobis esse debet in uirgine) ideo pulchre stetit dicit̄: que in tanta sui amaritudine nihil indecēs: nihil indisciplinatū egisse legit̄. sed qd̄ oīno pudicitiam deceret uirginale. Sūt em̄ plangentū siue dolentū tria ḡna. Quidā em̄ ⁊ dolore h̄nt ueraciter in corde. ⁊ eundē dolorem in mente excedēdo exprimūt exteri; in opatōe. Tale aliqd̄ passus est hely: sicut in p̄mo libro Regū legit̄: q̄ audiēs a philisteis captā esse archam dei: cecidit retrorsum: ⁊ p̄fracti ceruicib; expirauit. Quidā hō nihil moleste patiunt̄ in corde: p̄pter honestatē t̄n̄ dolorem exteri; simulāt: multo clamore: ⁊ bestiali quadam gesticulatione. Quem modū plāgendi solēt habere iuencule de morte maritorū deformiū ⁊ uetuloz. Sed nōne uterq; p̄dictoz frustra se affligūt. Primi q̄dem sine clamore ⁊ inordinato motu sui ab oīb; credit̄. Scōis aut̄ q̄ptomagi insonuerint. tanto minor fides adhibet̄. Ita circo tertiuū modū plāgēdi q̄ ualde human; est: n̄go mater nos

Maria stetit
disciplinate.

Tria genera
plāgētū.

docuit: que cū in corde tam amarū dolorē gestauerit. nihil tñ fedū
nihil indecēs exteri? (vt estimo) gessit. nequaquā obliuiscens in tā
tis angustijs: 7 fidei catholice 7 virginalis pudicitie. Dolorem em̄
+ suū incomparabilē 7 fides quā de resurrectōe filij sui habuit. tē-
perauit: ne deficeret. 7 modestia puellaris ordinauit: ne indiscipli-
natū qd cōmitteret. vnde recte dicit. q̄ iuxta crucē stabat. Non
aut̄ cadebat aut̄ insaniebat aut̄ fugiebat. Et constantia ip̄ius no-
bis 7 modestia fidei catholice 7 virginalis pudicitie. Ecce audi-
uimus de Maria quod stabat. sed vbi steterit inquiramus.

Iuxta crucem Ihesu. O mūdi dñā qd hic stas?
qd hic agi? q̄s te huc ad-
dixit? quam ob causam huc venire voluisti? Quid tibi 7 cruci?
Quis vnq̄ q̄ te cognouisset reginam angelorū 7 hoīm presumere
ausus fuisset: q̄ stares iuxta patibulū? An habes qd in ip̄o pati-
bulo: qd debeas respicere? 7 cui debeas merito societate exhibe-
re? Habes vtiq̄. Sed qd est hoc obsecro? Iesus iuxta crucē in-
st̄ Iesu. Iste vn̄ filī idem 7 pater est tibi. Ip̄e idem tibi sp̄sus
est 7 dñs. Ip̄e tuus homo est 7 deus. Quā cōgruū est qd virgo ma-
ter Iesu crucifixo astaret. qz vere in illo vno oīa habēs: eū nō de-
buit dimittere. Quondam illū amiserat. non nisi post triduū. 7 cū
merore circuiens per vicos Iuda inter cognatos eum req̄siuit.
donec inuenit. Non aut̄ amplī inter cognatos eū querere oportet.
restante euangelio. Stabant omnes noti eius a longe. Quid
ergo faceret pia mater Iesu. nisi staret iuxta crucē Iesu? Si nūc
ab eo discessisset: q̄s sibi eū amplī iudicasset? Quis em̄ celestium
terrestriū vel infernorū cogitare presumeret: q̄ ibi staret filī dei?
Sed si in p̄ncipio cū ceteris recessisset: postea redeunti dictū fuisset.
Ecce Maria Iesus tuus. quō credis q̄ eū cognosceret? Hā
em̄ summi sacerdotis facies mutata est. Certe ip̄a illud iam dicere
poterat. Inhorruerūt oēs pili carnis mee. Stetit qdam cuī vul-
tū nō cognoscebā. imago corā oculis meis. Consueuerat eū vide-
re nō nisi vestitū. fortassis veste quā sibi fecerat. 7 ecce stat nuda
caro illa sanctissima: pp̄rio cruore respersa: tota dilacerata: tota
dilaniata. integrum corpus filij sui: qd in ingressu 7 egressu de
vtero tantū virginitati matris contulit vt nascens integram eam
dereliquit. Et ecce min̄ sibi q̄ matri parcens: benedictū corpus
crudeliter p̄fossū 7 p̄foratū est: videant man̄ illas sp̄ aut bene-
dicētes: aut infirmos tangētes. aut aliud opus pietatis exercētes

et ecce p̄fixe st̄. Audire p̄sueuerat de illo die aures sp̄ celestia sp̄ cō
solatoria verba. 7 ecce p̄re angustia clamat valide: de⁹ meus de⁹
meus vt q̄d dereliq̄sti me? Auide inspexerat vultū illū diuinis ras
dijs fulgidū: q̄ sibi valde amabilis ad inspiciēdū fuerat. 7 ecce in
clinat⁹ expalluit 7 exaruit. hinc liuid⁹ hinc sput⁹ illit⁹. hinc cruen
tar⁹. Quid inter hec faceret mat̄ illa: nisi q̄ staret iuxta crucē? Si
em̄ domi sedisset: dū hec fieb̄at: duplicat⁹ fuisset dolor ip̄i⁹. **M**atur
ro igit̄ concepto p̄silio dicebat in corde suo. Stabo 7 expectabo
mortis sententiā: quam **P**ilatus feret in dilectū filiū meū vnigeni
tū. Sequar a tergo egredientem de **J**erusalem. conspiciā lachry
mosis oculis quō ducat. quomō spoliē videbo: p̄siderabo quō
p̄forabūt manus ei⁹ 7 pedes. quō eum affigent patibulo. quō eri
gant in ligno. **E**t cum his omnib⁹ peracti secesserint: 7 p̄cul stes
terint. non appropinquantes ei ampli⁹: tanq̄ maledicto in ligno
pendenti. **T**unc ego accedam propius: 7 stabo iuxta crucem meī
Jesu. amplectar illū brachijs. deosculabor labijs. rigabo lachry
mis. **E**t q̄z mori non licet cū eo. infigam tñ oculos meos in suspen
so filio. **A**spiciam quomō de hoc mundo exeat. qm̄ sola vtiq̄z nos
ui. quomō in hunc mundū venerit. morientem non deseram: quē
viventem nunq̄ dereliqui. **Q**z aut̄ virgo mater cruci se de p̄pe cō
iunxerit. **E**uangelista expresse innuit: vbi ait. q̄ stetit iuxta crucē
Jesu. **C**um siquidem tres essent crucifixi. duo videlicet latrones
vnus hinc alius inde. 7 in medio **J**esus. **S**i **M**aria in campo re
motius stetisset: non magis diceretur stetisse iuxta crucem **J**esu.
q̄ iuxta crucem latronū. **H**unc autem non otiose dicit: q̄ stabat
iuxta crucem non quamlibet: sed **J**esu vt quantū se illi medio cru
ci vicinauerit ostendatur. quantū ad differentiam aliorū que nō
multum distabant. **J**uxta istam stetisse perhibetur. in quo pie
credit̄ q̄ crucifixo cui tam prope astabat: multa mat̄erne pietati
officia exhibuerit. licet hic in euangelio scriptū nō sit. **C**ruc̄ aut̄
Jesu pulchro dicitur. quia quasi solam crucem 7 non aliud in ter
ra possedisse videtur. **Q**uondam ipse cuidam de se dixit. filius
hoīs nō habet vbi caput suū reclinet. **H**ūc aut̄ aliqd̄ p̄p̄riū videt̄
habere ip̄e **J**esus. **Q**uid obsecro? **C**rucē ait em̄ **J**oannes. crucē
Jesu. **H**anc q̄ppe licet ip̄e nō fabricauerit. tñ eam de **I**herusalem
exportauit. ip̄e illā 7 nō aliū inhabitauit. **S**i ierusalē ierusalē q̄tra
celit⁹ tibi apportauit **J**esus. 7 ecce nō reportat a te nisi crucē. **E**t
q̄d mirū: si iuxta hāc crucē stat virgo mater tam familiariter: cū

sicut dictū est: sit pprietas filij sui. Dixit olim huic matri filius: in
his que patris mei sunt oportet me esse. In cruce itaqz cum filio
stare voluisset. si licuisset: quod quia nō licuit (cum ex pcepto pas
tris: non nisi filius eam inhabitare debuerit) stat iuxta crucē Jes
su. Mira res stupēda: sed nō min⁹ miserāda. Ip̄m cruci affixum
vniuersus pene mundus dereliquerat: discipuli fugā dederūt. in
firmi quos curauerat nō cōparuerunt. Turbe quas miraculose
pauerat pcul steterūt: et crucifixo insultarunt. Iudei ptereuntes
caput mouerūt et subsannauerūt. Adilites tumultuātes vestimē
ta diuiserunt. Inter hec omnia

Stat iuxta crucem Jesu mater eius

Cū paucis. Vere congrue sibi astitisti pia mater: cūctis eū deserē
tib⁹: qui olim ad te solam venire dignatus est: dimissis creaturis
oibus. Ilic est em̄ indomit⁹ ille vnicorn⁹ et incōphēbilis oibus
seculis: q̄ dudū agitat⁹ et fatigat⁹ sanctorū patrū desyderijs: et al
tis suspirijs semetip̄m p̄tinere nō valēs: tandē in gremio tuo vir
gineo captus est. Et ecce vicem reddidisti vtrūqz illi dignationi.
Ille se tibi dedit: derelinquēs oia. Nunc aut̄ oibus eū derelinquē
tibus: int̄m: vt ip̄e clamaret de cruce: q̄ pater eū dereliq̄t. tu bona
genitrix pmanēs. tu stanti in cruce: iuxta crucē stando societatem
desendā exhibes. inuisibiliter patiēs: qd̄ ille passus est visibiliter
Audite hec omnes gentes et contremiscite: audiant et obstupe
scant cardies terre. Stat deorsum in terra: sed in vno terre loco:
qz in loco caluarie: vbi dampnati puniebant: dñs Jesus et sedet
in throno sursum in vertice oīs creature. vno tpe stat in cruce: et
sedet super cherubin. Stat solus: et pene null⁹ secū: sedet sursum
et milia miliū ministrabant ei. Si decuit ex antiquo consilio p̄is
ita stare in cruce Jesus: q̄s sibi digni⁹ societate exhibebit: stanti in
cruce: q̄ illa: quā dignā suo p̄sortio iudicauit in celis: amictā sole
et lunā calcantē sub pedib⁹ et habentē in capite coronam duode
cim stellarū. Dixerat olim ip̄e Jesus: qui nō tollit crucē suam et
sequit̄ me: nō ē me dign⁹. Ihec aut̄ de qua loq̄mur: hanc crucē si li
cuisset sustinuisset. Sed qz nō licuit. ideo saltē stabat iuxta crucē
ad cōpatiendū ei. imo etiā tantū vel magi passa est ibi q̄ aliq̄s in
morte corporali. gladi⁹ em̄ dolor̄ aiām ei⁹ p̄transiuit. Alia quoqz
rōne Maria necesse habuit vt staret iuxta crucē Jesu. Quis em̄
ignorat hanc dñam nostrā thesaurariā esse celi: sufficientē cunctis

Anticornus
Jesus

B

necessitatib⁹ mortaliū. ita vt de plenitudine ei⁹ accipiāt vniuersi:
 Et vbi hec oīa obsecro haufit: q̄ supplicātib⁹ tā liberalit̄ distribuit:
 Juxta crucē vt arbitroz Jesu. vbi eruperūt gr̄arū flumina
 de fontib⁹ saluatori: de qb⁹ tunc haufit Maria haufitū fidei: quē
 tūc effudit i hydriā pierati. Vidit olim in spū Ezechiel aquā egre
 diētē de tēplo a latere dextro. Et ecce Maria tēplū hoc nō in spū
 sed oculis carnalib⁹ videre meruit aquā cū sanguie egredientē de
 tēplo dei nō lapideo: sed de tēplo corpori sui. Et hoc a latere dex
 tro: vbi lācea militi pforatū est. Hic est fluui⁹ ille q̄ egressus est de
 loco voluptati: de corpore videlicet dñi Jesu. q̄ inde in q̄ttuor ca
 pita distribut⁹ est. Hic est ille fons patēs quē pdixit Zacharias
 ppheta futurū domni David in ablutionē pctōr⁹ et menstruate:
 Sta igit̄ decora x̄go sta iuxta crucē. et imple hydriā tuā: ne liqr̄ ille
 p̄ciosus ad nihilū defluat. qz cūcti fugietib⁹ haustoria fidei defes
 cerūt vsqz ad te. Et cū impleueri ostēde ex ip̄a liberali effusiōe. mas
 trē et sponsam te esse saluatori. Hoc em̄ iudicio ille antiqu⁹ Iheris
 exer sp̄sāam q̄siuit filio Abrahe: cū in Mesopotamiā venisset ad
 puteū et ait. Ecce sto ppe fontē aq̄. et mulieres ciuitati egrediētē
 ad hauriendā aquā. Ideo puella cui dixero: iclina hydriā tuā vt
 bibā Et illa dixerit. bibe dñe. nā et camel tuis potū tribuā. Ip̄a ē
 quā pparauit dñs filio dñi mei. Ecce x̄go misericors et benigna.
 ecce nos oēs stamus prope fontem aque: id est passionē filij tui in
 spicimus et recolimus. Sed peccatis nostris exigentib⁹ emolliri
 ad deuotionē nō possumus: valde sitimus. sed haustoria nō habe
 mus. et pute⁹ alt⁹ est. Sed memēro obsecro o dñā cū quāta amas
 ritudie. cū quāta habūdantia de hoc fonte haufisti. Et qz seruis
 tuis effundis liberalit̄. etiā camelis tuis. i. pctōrib⁹: sarcina pctōr⁹
 carni onerat⁹ potū tribue ad adōrē crucifixi filij tui. et ad celesti p̄rie
 desiderii nos accēdēdo. Ut sicut tu toti⁹ humani gn̄is es gloria.
 Ita de plenitudine tua accipiant vniuersi. Sic certe stabas vt esti
 mo iuxta crucem. Est et alia adhuc aptitudo rationis ex qua pul
 chre iuxta crucē Maria stetit̄ describitur. Quia videlicet Maria
 cum cruce multū concordat Et anteq̄ in ea pateretur dei fili⁹
 et post. Ante illam quippe passionem crux adeo maledicta fuit:
 vt maledictus fuisset omnis pendens in ea. Similiter et virginis
 tas quam initiavit Maria: ante hoc tempus adeo maledicta fu
 it: qz mature virgines precipue uirginitatem deplangerent. eo qz
 posteritatem in terra non relinquerent. sicut in libro Iudiciū scri⁹

Crucis Christi
 et virginis
 Marię
 comparatio

ptū est: et legit de filia Septe. Postq̄ vero et Maria virginitatez
et Christus crucem dedicauit: Maria cum cruce habuit multam
similitudinem: et in virtute et in decore. Quō in virtute? Ecce crux ex
pellit demonia. sanctificat omnia que per ip̄am sunt benedicta.
Quid aut̄ tantū timēt demones q̄ vocabulū Marie? Quid adeo
sanctificare potest omnia q̄ illa? et illi de celo missa est benedictio.
Et illi angelus. Benedicta tu in mulierib⁹. In decore quoq̄
et gloria valde concordant. Ecce em̄ crux illa valde ignominiosa
de locis penarū transiuit ad frontes imperatorū. Crux illa foris
dens squalore dampnatorū corporū. nunc fulget in dyademate
regū. Crux quondam mundi opprobriū. nunc clipeos et arma dis
tinguit principū. Crux que digna non fuit videri. nunc signat fa
cies p̄matū: principū ac pontificū. Crux quondā hoīb⁹ horrida.
nunc in vexillis posita post se trahit exercitus militū: et processiones
populorū. Crux illa quondā truculenter distendens corpora las
tronū. nunc ornat frontes templorū. Crux olim tūm loca deserta
occupans. nunc distinguit incerta viarum. Crux quondam terre
portionem vilissimam subiugauit nunc totum mundum. Crux
quondam nec ip̄a terra digna fulgebit in celo: precedens iudicis
aduentū. Audistis gloriam crucis. de Maria quid dicam? Ecce
puella illa quondam despecta femina. Illa que iudeis quasi de
liramentū est visa. Mater illa pauperula plena lachrymis iux
ta crucem stans pene solitaria. Ecce nunc gemmis in ecclesia ru
tilat. Nunc certatim iustus et iniustus colit eam et inuocat. Nunc
eam et suam imaginem fidelis contio super altare collocat. Nunc
eius nomini templa principalia dedicantur. Nunc pro illa litigāt
pie cuncte religiones: quarum potior sit patrona. Audiunt nos
men eius fideles populi: et deuote curuant genua. Currunt per
egrini mundum peragrantes. maria nauigantes. Ut saltem
loca videre liceat: in quibus habitauit Maria. Petitur et
absit quod negetur elemosyna. Generosi huius mundi seip̄
sos honorantes valde: filias suas appellant hoc nomine. ut uti
nam que hoc nomine censetur: aliena semper remaneat a copu
la carnali. Hec et multo amplior est gloria Marie in hoc exilio.
Vbi tamen non est: nisi quedam eius memoria. Quanta credi esse
in celo: vbi eam oculo ad oculū inspiciunt et exultant vniuersa ce
li agmina? Quides igitur q̄ apte iuxta crucem inuenit: cum qua
habuit multam similitudinē. Congregemur itaq̄ fratres charissimi:

accedam⁹ deuote cū dñā ⁊ matre nostra non sola stet. Stet⁹ iux-
ta crucē Iesu. plangam⁹ illud amabile fun⁹. cū beata matre ei⁹.
Ecce ip̄a nob̄ cū filio p̄parat regni solū in patria. Nos interim
nō pigeat cū ea iuxta crucē stare. in hoc exilio terminādo: q̄ p̄fec-
ti socij consolationū non erim⁹: nisi ⁊ tribulationū socij fuerimus.
Sed quo vocabulo iuxta crucem stans nuncupetur audiamus.
Mater eius. Quare nō appellat⁹ x̄go Maria a p̄po no-
mine: sed magi ex maternitate? Sicut em̄
dictū est Maria Cleophe. ita bñ dixisset Maria Joachim. Sed
nec hoc vt op̄orotiose dictū ē: matrē ei⁹ fuisse q̄ iuxta crucē stetit
Euangelista iccirco cōmemorat vt culpa iudeoz eo grauior ap-
pareat: q̄ filiū in oculis matr̄ aspicienti mactantes: legem manife-
ste transgressi sunt. In Deteronomio q̄ppe scriptū est. Non co-
ques hedū in lacte matr̄ sue. Hedus imolat⁹ q̄ iuxta ritū agni in
Exodo tolli ⁊ assari iussus est. Ch̄ist⁹ est dñs de⁹ noster q̄ velut
agn⁹ ad occisionē duct⁹ est. ⁊ nō aperuit os suū. hic in lacte m̄ris
coct⁹ est: dū circa idē tps q̄ quondā in x̄gina p̄cept⁹: dū adhuc te-
nella esset caro ei⁹ in vtero. vertētib⁹ annis triginta trib⁹: in ocu-
lis eiusdē matr̄ ⁊ x̄gis crucifixus est. Et qz tam in hoc q̄ in alijs
plurib⁹ circa ei⁹ mortē legem p̄uaricati sunt: locū. legem ⁊ gentē
p̄dere meruerūt. Propter hoc etiā matrē vocat Iesu. qñ iuxta
crucē stetit. Ut hereticoz pueritas p̄funderet. quoz q̄dam dicūt
Ch̄istū nihil h̄re de carne ⁊ sanguīe: sed corpus fuisse fantasticū.
Alij x̄o eū corp⁹ de celo apportasse: ⁊ de nostro gñe natū nō fuisse
somniañt. Audiāt hi oēs ⁊ p̄fundant: qz stabat iuxta crucē Iesu
mater ei⁹: mater vera: mater venerāda: mater intacta. Alia q̄qz
rōne bñ vocat⁹ stans iuxta crucē. vt videlicet magnitudo passio-
nis dñice q̄ mēte nō modicū qd sustinuit ex assistētia dilecte m̄ris
illi⁹ quā desolatā in effabili merore plenā cognouit. Hoc ex eo p̄-
bat: qz in pxio iam moritur⁹ amarissime mort̄ pene oblit⁹: de sa-
lute matr̄ cōpassus est. Ut in hoc vltio spū cōstitutus disponderet
quō hic manere deberet: alteri eam cōmendādo. O dolores inex-
plicabiles. o ineffabilē reciprocationē sancti amor̄. fili⁹ patitur
valde. ac mater nimis cōpatiebat⁹ vnigenito. fili⁹ q̄qz recōpassus
est cōpatiēti matr̄. Tant⁹ em̄ fuit impet⁹ passiois dñi Iesu. Ut
q̄si torrēs Ch̄istū patientē impleret dolor ⁊ inebriaret. ⁊ eo imple-
to in matrē efflueret. q̄ s̄l̄r impleta in ip̄m filiū patientē: passio q̄-
dammodo retundaret. Ubi impletū est qd in Ecclesiaste dictum est.

Ad locū vñ exeūt flumina reuertūt: vt iterū fluant. O viscera ma-
 terna beatissima atq; scīssima quāta fuit intra vos cōmotio in il-
 lo tpe cū dissecaret: oculis matris vidētib⁹ ⁊ laceraret. caro illa
 sacrosancta q̄ intra uos tam dulciter a spūsetō est cōpacta. quā-
 do etiā ad solā mortis imaginē matris illi⁹ viscera tremuerūt. cui⁹
 filiū Salomon scindi iusserat: vt exclamaret q̄ integer seruaret.
 Cōmota sunt q̄ppe viscera ei⁹ sup filio suo. Tu autē si in celū cla-
 mares vt integer seruaret ille tuus fili⁹ bon⁹ ⁊ optim⁹. qd̄ profe-
 cisses cū vniuersi te circūstantes vna voce crepantes dixerunt:
 Crucifige: tolle: re⁹ est mortis. Si hūc dimittis nō es amic⁹ Cesaris.
 Accirco dolor q̄ ab alijs matrib⁹ expm̄it signis exteriorib⁹ pene-
 tot⁹ intra te puerus: viscera tua inenarrabilr cōmouit. Ad quos
 fil⁹ ⁊ filij tui mortē nō imerito tremuit terra: ⁊ vera tra. i. iudea:
 lapididib⁹ durior. Cui⁹ cor h̄ ad mētē r̄duct⁹ emolliri nō potuit.
 Accirca Euāgelista Mariā vbi iuxta crucē stetit: matrē noīat.
 vt videlicet om̄i deuoto pateat: si matrē misericōdie q̄rit. vbi eā maxi-
 me querere debeat. ita vt efficaciter eam iueniat. Ubi est obsecro
 iudica si nosti: vbi inueniri possit: vbi pascat: vbi cubet in meri-
 die: si quomodo valeamus eam inuenire? Ecce indico.

Stat iuxta crucem ihu mater eius.

Ibi illā q̄rat: ibi inueniet. sacri meditatioib⁹ pulset. deuoti p̄cib⁹
 q̄cūq; eā inuenire desiderat p̄certo ⁊ dicat. Admēto obsecro dul-
 cis dñā ⁊ mat̄ illi⁹ venerande stationis qua tuo tam beato filio in
 cruce p̄denti astitisti. Reduc q̄so ad memoriā cordis tui cogitatio-
 nes: ⁊ innocētis aīe tue angustias quas tūc habuisti: qñ innocens
 ille tuus vnigenit⁹ corā te imolat⁹ est. Et recogita q̄ oīa p̄ pctō-
 rib⁹ tolerare voluit: quoz p̄m⁹ ego sum. Ille mihi p̄stitit vt sim
 frater su⁹. Ergo tu ne dedigneris pia mat̄ vt sim fili⁹ tu⁹. Habe er-
 go pijsima dñā me indignū tibi cōmendatū. Ad te hodie o vni-
 ca spes miseroz: pfugio plen⁹ fiducia tibi meipm ⁊ oēs necessita-
 tes meas cōmendo. Te hodie in matrē ⁊ patronā pre cūctis p̄p̄-
 to. Noli ergo pia mat̄ spernere me: p̄p̄t eū q̄ amore mei nud⁹ ⁊ la-
 cerat⁹ pepedit corā te in cruce. Quō credi q̄ seipam negare pos-
 sit ei: q̄ illā hoc mō iuxta crucē aggressus fuerit? Quia igit̄ virgo
 beata iuxta crucē q̄sita est ⁊ pulsata: certissime se matrē ostendet:
 vbi ⁊ quondā mat̄no affectu tota absorpta stetit. vnde bñ mat̄
 noīe expm̄it: cū d̄z iuxta crucē Jesu mat̄ ei⁹. Ecce dilectissimi sta-

Dulcis be-
 ati Bernar-
 di oratio ad
 matrem

tionem gloriose virginis iuxta crucem: licet insufficienter exposi-
tam audiuimus. nunc coassistentium conditionem inspiciamus.

Et soror matris maria cleophe et maria magdalene.

Sicut ex antiquis genealogiis col-
ligit. Anna mater sanctissime virgi-
nis. tres maritos habuit. Primus fuit Joachim de quo peperit
hanc: de qua loquimur virginem Mariam. Secundus fuit Cleophas: de
quo alteram Mariam: quam Elpheo desponsauit: de qua illa quatuor filios
genuit: Jacobum minore. Simonem et Judam. et Joseph qui cog-
nominatus est iustus. Tertius maritus Anne fuit Salomas: de quo il-
la Mariam genuit: quam tradidit Zebedeo in matrimonio: de qua
ipse genuit Jacobum maiorem. et Joannem euangelistam. Hec igitur que
ut dictum est: cruci assistit: media Maria fuit: que quique dicitur Maria
Cleophe: et supplendum est filia. quique dicitur Jacobi: et supplendum est
mater. Maria magdalena que hic tertia ponitur hec est: de qua testatur
Marco: eiecerat septem demonia. Mattheus autem et Marcus etiam
Mariam matrem Joannis: uxorem Zebedei cum ceteris affuisse narrat
Joannes quique: quia ipse affuerit: ex iam sequentibus patebit. Quique enim
fuerunt ex universo persone: quas euangeliste exprimit: stantes iuxta
crucem videlicet Maria mater Jesu. Maria Cleophe. Maria
magdalene. Maria Zebedei et filius eius Joannes. Quas utique
scriptura nequaquam ita diligenter exprimeret: nisi aliquam in ipsis in-
tenderet fidelium edificationem. In eo namque quod mater compatiens
patientis filio assistit: manifeste datur intelligi quod molestum sit in nobis
deo patri peccatum pro quo abluendo: nec filium suum de tanta passi-
one supportare dignatus est. Quod si pro alienis peccatis hec innocens
filius in conspectu innocentis matris pertulit. quod aliud instruimur:
nisi quod pro peccatis nostris passione et compassione nos oporteat sa-
tisfacere? Passione dico quam nobis per satisfactorias austerita-
tes inferimus. et illatam ab omnibus toleramus. Hec enim est crux nos-
tra de qua Saluator dicit. Qui vult venire post me etc. Compassi-
onem vero appello: quam et in corde gerimus: et proximis per ope-
ra pietatis exhibemus. Hinc Daniel ad regem Babiloniorum ait. Pec-
cata tua elemosynis redime. et iniquitates tuas misericordibus pau-
perum. Aperte quique affuit Maria Cleophe que sicut dictum est: quatuor fi-
lios habuit in ceru apostolorum. Ut ipsa videret quod incongrue filii sui abi-
issent: pro quibus liberandi magister eorum ignominiose morti se tradi-

dit. Ipse namque precedenti nocte cum ad mortem quereretur ait. Si me queritis: sinite vos abire. Quia in re patres et matres edocti sunt: ne unquam dubitent tam fideli domino filios suos mancipare in religione seruituros. Sed dicit aliquis: multum velle etiam filios meos bonos esse monachos: sed timeo delicatum filium meum sub arto ponere monasterio: ne forte peniteat et recedat. et error nouissimus peior fiat potius. Adert iste ut estimo ex defectu quodam christiane fidei et dilectionis diuine creatus. Nam offerentes mundo filios et filias nunquam timet quod peniteant. Cum tamen certum sit quod mundus eos abiciat: quoniam sibi inutiles fuerint effecti. Quomodo autem probabile est quod iste bonus pastor ouem sibi oblatam ad se deuote fugientem aliquando derelinquat quod etiam pro illis quae a se recesserant liberandi morte turpissima voluit contempnari. Mater quoque filiorum Zebedei affuit domino crucifixo: quae iam ante ab ipso filiis suis sessionem in regno postulauerat. Quod quia inordinate petijt filij ipsius audire meruerunt. Nescitis quid petatis. Et ergo disceret in quo pacto filiis suis ita gloriam peteret ut obtineret. Accirco bene patienti Christo astitit: quem sine passione regnaturum credidit. Toti profecto mundo claresceret: quod via regia ad illam gloriam et semita compendij ignominia est passionis. Hinc saluator ait. Beati eritis cum vos oderint homines etc. Et alibi scriptum est. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum dei. Hic itaque rectus ordo. primo cum Christo stare in cruce. postea ad dexteram et sinistram in regno celorum sedere. Haec tamen adhuc sunt condigne passionis huius temporis ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis. Sed et illa dulcis et deuota discipula domino Iesu suspenso magistro suo astitit. ex cuius ore quodam audierat. Remittuntur tibi peccata tua. Sed quid putas obsecro: quid ibi fecerit? aut quomodo se habuerit: tum pietates quas circa illam dominus exercuerat: ad mentem reduceret: et ad illud crudele spectaculum oculos leuaret. S amoris et penitentiae speculum Maria. Ecce pedes quibus oscula impressisti. pedes quos lacrymis lauisti: et capillis tersisti. pedes in quibus secus quos sedere consueuisti ad audiendum verbum domini Iesu. Glide nunc quod inhumane perforati sunt. Quod crudeliter cruore sacro perfusi sunt. Ecce deuota discipula. ecce magister tuus. ecce feruida aatrix. ecce dilectus tuus. ecce defensor tuus. Quis te deiceps contra phariseum defendet? quis pro te pugnabit contra discipulos? quis excusabit contra Martham tumultuantem? quis te deiceps vocabit ad se? Magister inquit adest et vocat te. Cum esses in ciuitate peccatrix multos forte habuisti aatores ad quos confugere poteras quibus omnibus

Alta regia et
 semita com-
 pendij igno-
 minia est passio-
 nis

derelicti istū tibi sapientē tanq̄ p̄tē optimā elegeras. 7 vtiq̄ suffes-
cit tibi cū esses secū. Sed ecce cū oēs tibi sint in fastidiū versi pres-
ter istū. nūc etiā iste recedit a te: orphana nūc q̄d facies? ad quem
ibi? q̄s deinceps curā tui suscipiet? Adund? te nō curat. 7 merito
q̄ nihil tibi hui? mūdi cura est. Si autē in Bethaniā ad p̄p̄a redies-
ris. duplicabit amaritudo tua ex mediā tāti hospiti. q̄ sepi? tur-
bas dimittēs: ad te ingressus est in Bethaniā vt maneret tecum.
Quid ergo fiet de te? Nō video meli? nisi q̄ stes iuxta crucē. vbi
ab vna prestat Maria x̄go speculū inocētie. ab altera x̄o specu-
lū penitētie. 7 testis diuine misericōdie. Hec st̄ em̄ fortassis illa specula
de q̄b? in Exodo scriptū est. fecit Moyses labiū enēū de speculis
mulierū q̄ excubabāt in ostio tabernaculi federi. Ostia tabernas-
culi st̄ vulnera dñi Jesu. Mulieres excubātes in his ostijs sunt.
Maria mat̄ x̄go: 7 Maria peccatrix vulnera inspicunt. 7 in ip-
sis vulnerib? lauatoriū enēū p̄ficiūt. q̄n de exēplis eoz doctria sal-
uatoris colligit: cui? son? exiuit in oēm tram. Stant ergo decēter
simul 7 mirabilr hinc virgo hinc peccatrix. in medio autē Jesus.
Jesus vna 7 eadē morte p̄seruator est x̄gis. 7 purificator peccas-
tricis. Bene ergo 7 optie Maria Magdalena iuxta crucē inue-
nit. Ut ip̄a videat 7 oib? nob̄ pateat. ad quātā gr̄arū actionem
peccator crucifixo dño sit obligat?. Cū em̄ aliq̄s alterū sibi valde
obligare intēdit: mun? p̄ciosum sibi p̄fert 7 dt. Accipe hoc grati
o amice de mea bona voluntate. q̄d ego mille auri talenti cōparauī
Quis in hoc mūdo efficacior mod? obligandi amicū iueniri sp̄t?
Aduertite adhuc in infinitū excellentiorē modū vob̄ demōstro. Ecce
em̄ dñs Jesus nō auro sed sanguie indulgentiā emit Magda-
lene. Et ei q̄ pctā multa cōmiserat: nihil dt: nisi remittunt tibi pec-
cata tua. De amicoꝝ optie gloria x̄tut. 7 gr̄arū actio tibi sit. doce
nos peccatores obsecro. gr̄as tibi p̄dignas referre. qz sine te nil
possum? facere. Quis angeloz vel hoīm cogitare ausus fuit: qz
tanta dilectio tantaq̄ dignatio possibil fuerit. donec p̄ temetipm̄
exhibita est mūdo. Stabat etiā nō incōgrue iuxta crucem Jesu
7 Joannes Euangelista q̄ p̄cedēti vespere supra pect? eiusdem
dñi oblata q̄ete recubuit. Ubi 7 secretū traditoris sibi reuelabit.
Et ecce familiaritatis ip̄ius dulcedinē turbatio seq̄t. extrema gau-
dij illi? luct? occupat. Qua in re familiares amici dei plene instru-
cti st̄. nec idignari aut desperare debeāt. si q̄n eis int̄ne illi? dulce
dis degustatio ad tps subtrahit. Cū nulli mortaliū in hac vita ta

li gustu continue ac sine interpolatōe perfrui: ut arbstror sit pcessum.
Quod lucidi⁹ intelligim⁹: si dulcedis hui⁹ radicē et cām p̄sideres
mus. Est em̄ gust⁹ ille q̄dā ineffabilis supni regni et gaudij p̄libas
tio: quā pat̄ ille benign⁹ chariorib⁹ filijs suis. nonnūq̄ etiā in hac
vita cōmēdat. Quā recte vocare possum⁹ arrā quandā: et quas
dam (ut ita dicā) p̄mitias felicitatis etne: q̄b⁹ de⁹ ad feruidā inq̄si
tionē illi⁹ pleni p̄uiuij iuitare intēdit eos q̄ p̄ticipes fieri meruerit
Sūt ergo nōnulli q̄ postq̄ modicū illi⁹ dulcedis q̄nq̄ gustauerit
adeo magnos se reputāt. ut iustos se putāt esse: in eo si q̄ paululū
gustauerūt: sp̄ p̄seuerēt. Et iccirco quasi ex quadā p̄fidentia tu
multuātes: deū q̄si infidelitatis arguāt. ac semetip̄os ab illo derelis
ctos p̄arunt. si q̄n dulcedie quā senserāt eos p̄tigerit p̄uari. Ibi ni
mirū grauit̄ oblitū iā sūt quā ob cām gust⁹ ille fidelib⁹ in hac vita
indult⁹ sit. Nā si hūilr̄ aduertere dignarēt dulcedis illi⁹ p̄uatio
nē tam fructuosam sibi frequēter facerēt: ut habitā ne dicā fruc
tuosiorē. Ibi saluator discipulis suis de suo recessu turbat⁹ ait.
Expedit vobis ut ego vadā. Ad nos em̄ dñs venit in occulta dul
cedie: ut oñdat q̄d mēs scire debeat. et ad hoc recedit: ut in semet
ip̄os nos dereliq̄t. ac tātō in se sitim acuat: ut iuocat⁹ copios⁹ res
deat. Ad hoc venit ut mēti iudicet de quo solo sufficientiā habes
at. Ad hoc recedit ut in semetip̄is nos derelinq̄t. Et tātō se illi de
uot⁹ hō hūiliet: q̄ro videt: q̄ sine illo oīno nihil valet. Ex q̄ patz
q̄ mirabili q̄dā mō iste dñi recess⁹ q̄nq̄ vtilior est q̄ ip̄e accessus.
Qd̄ bñ p̄ ysaiā dñs declarat dicēs. Ad punctū in modico dereliq̄
te. et in miseratōib⁹ mult⁹ p̄gregabo te. Si ergo decet nos memo
res esse: q̄ breuit̄ p̄cessum fuerit Joāni in sinu dñi recūbere. et q̄
paruo tpe Petrus ap̄lus claritatē transfiguratiōis vidit. quā tñ
in loco illo sp̄ optaret p̄frui dicēs. dñe bonū ē nos hic esse. Et Euā
gelista q̄ nesciuit q̄d diceret. Nōne ergo valde supb⁹ est. et nimis
magnum se reputat. q̄ p̄tra deū q̄si irascit̄. et int̄ cohabitātes ip̄atiēs
tie stimulis agitāt. si q̄n iubilo et p̄teplatiōe sua ad tps: vel p̄ deum
vel p̄ hoīem fuerit spoliat⁹. Tūc em̄ p̄ncipi ap̄loz stulte se p̄fert.
cui gloriose resurrectōis nō nisi vnic⁹ intuit⁹ est p̄cessus. Ad illū
summi reg⁹ cubiculariū an̄ ire p̄tendit. q̄ postq̄ modico spacio in
pectore dñi recubuit. statim illud postea p̄forari lācea p̄spexit. Et
q̄ vidit testimoniū p̄hibuit. Ecce utcūq̄ descriptū est illud modis
cū collegiū qd̄ beate ac venerabili matri astitit iuxta crucem filij
sui. cui⁹ p̄ntia merore sp̄ualem sibi attulit nō modicū cū ex oībus

¶

chari Jesu quatuor aspiceret. et ceteros in loco occulti metu ac desperatoe laborare iam cogitaret. et ipsos qui parentes erant beneficia filii sui cum fletu et lamenti recitare audiret. Sed mater erat omnium. ideo vices omnium dolere debuit. et iuxta nomen suum amaritudines bibere. Ut imple-ret in ipsa quod in Ecclesiaste scriptum est. Sicut flumina intrant mare: et mare non redudat. Impetum quidem amaritudinis in Maria iuxta cruce stantem influxit: et illa non deficit. Quia virtus altissimi quam quondam sibi obambavit ut acciperet. nunc illam supfulsit ut constanter sustineret: ubi et peccatores (forte) portare didicerit: quod quod plurimos usque ad decre-pitam etatem sustinuit: et parturivit: donec in eis formaretur. Quid autem inter hec ageret dominus crucifixus audiant universi.

Cum vidisset Jesus matrem et discipulum quem diligebat.

Ecce legislator antiquus quos qui legem non venerat solvere sed adimplere legem quam olim de amandis parentibus ipse perdidit: nunc implevit. dum enim esset iunior honoravit per omnia parentes sicut scriptum est. descendit cum eis in Nazareth. et erat subditus illis scilicet Marie et Joseph. Nunc autem pater putativus mortuus esse creditur et ideo circumferens supstitit honorat honore qui maiore excogitari non poterat. Distensus enim in cruce et in ultimo spiritu iam constitutus: cum nullum membrorum suorum liberum haberet usum. exceptis oculis et lingua de utroque horum servire matri dignatus est: respiciendo scilicet et alloquendo.

Cum vidisset matrem. dicit matri sue

Ecce filius tuus.

Et congrue. In toto enim humano corpore efficaciores nuncij sunt oculi et lingua: quae utraque ad matrem dirigit. Ut perfecto indicaret quod eam ipse gestaret iam de mundo exiens: quod illum in suo suscepit corpore intrantem in mundum sibi libet seorsum visum et seorsum allocutioni huic aliquotulum imitari. Cum vidisset Jesus inquit matrem. merito matrem cum patre inspicit: quod id quod pati poterat ex ea traxit. Olim ista mater venerabilis hunc filium ut in nuptiis vini miraculose ministraret rogavit dicens: vinum non habet. At ille matri ostendens quod opera divinitatis ex ea non pertraxit: sed a patre recepit: respondit dicens. quod mihi et tibi est mulier. hoc est. de his que miraculose oportet tecum nihil commune habeo. Qui tamen in eo quod passus: scilicet id quod a matre habebat: ostendit subinferens. Non dum venit hora mea. hora videlicet passionis que passus sum in corpore: quod mihi est a te. Ecce nunc ista hora

venit: mater astat q̄ corp⁹ dedit. Accirco moriēs eam p̄grue inspi-
cit: de qua corp⁹ illd̄ in q̄ mori poterat accepit. Merito eā aspexit
dū in alto sc̄z in cruce stetit. qz ip̄a mortaliū hūillia fuit. Tales aut̄
de⁹ ex alto p̄spicit. sicut in ps̄ scriptū est. Quis sicut dñs de⁹ nr̄: q̄
in alti habitat: 7 hūillia respicit in celo 7 in tra. Merito eā inspicit
sz in illo tpe mūd⁹ nil p̄ciosi⁹: nil gl̄iosi⁹ habuit. fili⁹ em̄ q̄ gl̄iam
tantā in m̄rem posuit vt oīm creaturaz ocul⁹ esset delectabil: it̄m
q̄ etiā summis spiritib⁹ eā cū tripudio inspicere desiderātib⁹: dī-
cat̄ in L̄atic. Quid videt̄ in sunamite nisi choros castroz. poti⁹
debut eā inspicere: q̄ aliqs pictor̄ more suo pulchrā 7 excellentē
imaginē aliquā sibi oblata: alijs eandē inspiciētib⁹. ip̄i q̄dē delec-
tabili⁹ p̄teplant. Dis em̄ artifex p̄placet sibi met: in eo q̄ bñ opas-
tus fuerit. Merito eā inspicit: qz fidelissima m̄r fuit. De talib⁹ aut̄
in Jeremia scriptū est. Dñe oculi tui respiciunt fidē. Merito q̄qz
m̄rem videt fili⁹. qz ibi stās paup̄ria fuit. Cū vsqz tūc nihil habuit
nisi filiū illū quē p̄ diuitijs oīb⁹ p̄putauerat. Ecce iā illū amittit:
7 stat sola paup̄cla 7 tota destituta gemitib⁹ plena. De talib⁹ aut̄
ysaias ait. Sup̄ quē respiciā nisi sup̄ hūilē 7 q̄etū: paup̄em 7 cō-
tritū spū: 7 timentē sermōes meos. Merito eā inspicit: qz valde
dilexit. Et sicut vex ē: vbi dolor: ibi man⁹. sic vbi amor: ibi ocl̄us.

Vidit ergo Ihesus matrem D̄ vere stupē
dū visiōis spe-
ctaculū. o gemendū certamē ocl̄oz: qd̄ vidisses in ocl̄is dñi Iesu
dū vno eodēqz momēto illi bñ ocl̄i festinarēt ad mortē. 7 sese res-
torq̄bāt ad m̄rem. Q̄rit⁹ eos mort̄ iā claudēbat. 7 repellebat ad
defectū. Q̄lis amor̄ ei⁹ rursū apuit eos ad m̄ris aspectū. Nā aīa
ista sacrosctā ab ocl̄is se cepit abstrahere. 7 ip̄i pallētes 7 semini-
ui ocl̄i a dilectā m̄re illa se nō valēt p̄tinere. o bñā 7 bñdicta int̄ ocl̄
mulieres q̄ itime 7 ineffabilr a dño dilecta es sup̄ salutē 7 omnem
pulchritudinē. Sed qd̄ credit̄ fratres. qd̄ int̄ hec m̄lier fecerit cū
sursū aspiceret: 7 de horrēdo cruc̄ patib̄lo filiū moriētē 7 sil̄ se i-
spiciētē videret: qd̄ putam⁹ q̄ cogitauerit q̄ plēa singultib⁹ fue-
rit cū ocl̄is lachrymosis itueret ocl̄os lidos inocēt̄ filij ad se dire-
ctos? D̄ vere stupēdos radios visiōis. o sacratissima lumia m̄ris
7 filij ad q̄z mutuū aspectū nō imerito sol̄ radi⁹ i tenebras p̄uers-
sus ē. q̄ p̄fūde i fix⁹ ē radi⁹ b⁹ visiōi i corde tuo m̄r sc̄tā quō m̄di
dñs iā te moriēs itueri dignat⁹ ē. ecce dedit tibi adz sagittā quā a
te missam accepit. ip̄e nāqz d̄t de te: vulnerasti cor meū: soror mea

sponsa in vno oculoꝝ tuoꝝ: ⁊ in vno crine colli tui. Tu autē nunc
 posses dicere: vulnerasti cor meū fili mi. in visione qua me in cru-
 ce insperisti. ⁊ colloq̄o qđ mecum iā moriēs habuisti. Et ille fortas-
 sis est gladi⁹. de quo pphetavit Simeon ad te dicēs. Tuā ipius
 aiā p̄trāsibit gladi⁹. Ad orientiū amicoꝝ extrema visiois sp̄ in-
 tina cordis valde infigi solēt. Dicūt etem. etiam qđ obliuisci pos-
 sum oim q̄ circa me gessit amic⁹ me⁹. Illi⁹ tñ aspect⁹ q̄ me tam fi-
 delit̄ intuit⁹ est: cū cito exalaret sp̄m: obliuisci non possum. Si er-
 go fratres charissimi mater dei ⁊ mater nostra visionē illā in cor-
 de suo sp̄ gestauerit q̄si sagittā. quō nos eiusdē m̄ris adoptiui filij
 ⁊ fratres crucifixi dñi memorandā illā visionē obliuioni tradim⁹
 Scripsit ysaias visionē suā ob etnā memoriā dicēs. Eliso ysai-
 ie quā vidit sup iudā ⁊ ierusalē: scribam⁹ ⁊ nos fratres charissis-
 mi in cordib⁹ n̄ris visionē hāc quā vidit dñs Iesus sup discipus-
 lū ⁊ matrē. Quia si aduertim⁹ tā oculis q̄ cordib⁹ valde est medi-
 cinalis. Quicūq; em̄ oculos sublimes nūcios vanitat⁹ ⁊ supbie ha-
 beti visionē hāc debet⁹ ad mentē sp̄ reducere. qua inclinato capi-
 te mūdi dñs ad matrē astantē apuit oculos liuidos. ⁊ somno mor-
 tis p̄pinquās. Eos x̄o q̄ oculos truculētos habet⁹ ex iracūdia vt
 iuidia visiois hui⁹ recordamī: q̄ inocēs dñs nō crucifixoꝝ suos
 maligne. s; matrē suā benigne legit̄ respexisse. S; ⁊ vos q̄ habe-
 tis oculos vagos ⁊ fictos: ⁊ nōnūq; nūcios impudicitie: q̄b⁹ aiās
 illaq̄at⁹ v̄as ⁊ alioꝝ etiā si corpora iuiolata p̄maneāt. cur ad tan-
 tā vesaniā venisti vt ⁊ visionis hui⁹ obliti sit⁹? Ip̄e q̄ oculis sincer-
 ris matrē vidit moriēs astantē patibulo. Ip̄e est q̄ fictos ⁊ ipudi-
 cos intuit⁹ luce clari⁹ respicit in angulo. Cū igit̄ suasio diabolis-
 ca carnis praua titillatio fortasse oculū ipudice apire voluerit. ob
 reuerentiā hui⁹ gloriose x̄gis ⁊ femine destitute: quā fili⁹ su⁹ tur-
 bat⁹ oculis vidit stās in cruce: ⁊ illū oīa hec p̄siderantē attēdētes:
 vobismetip̄is interim legite illud Canticoꝝ. En ip̄e stat post par-
 rietē. respiciēs p̄ fenestras. p̄spiciēs p̄ cācellos. Cūq; igit̄ sicut dic-
 tū ē. saluator n̄r moriēs de cruce m̄rem vidit ⁊ disciplinā statē quē
 diligebat. q̄ circūlocutioē seip̄m exp̄mat qđq; dixerit audiamus:
Dixit m̄ri sue. Mulier ecce fili⁹ tu⁹.
 Mulier hic ē nomē sex⁹ nō corruptōis. S; nōne dñs iā recessur⁹
 erat a m̄re. Quare igit̄ eā familiari⁹ nō alloq̄t. saltē hoc in fine vt
 vocaret matrē: sed appellauit mulierē. S; hic est aliqd qđ valde

Contra car-
 nis titillati-
 one r̄mediū

notare debem⁹ vere em̄ dñs vbiq; femineū gn̄s alloquēs hoc cōi
 vrit̄ noie int̄m q̄ illā reginā feiaz 7 oīm creaturaz: nō nisi mulie
 rē appellasse legit̄. **R**aro aut̄: aut nūq̄ eandē dilectā matrē fami
 liarit̄ alloq̄ iuenit̄. s; q̄si ad extraneā duri⁹ illā affat̄ dicēs. Quid
 mihi 7 tibi ē mulier? Quā in re nimia affectionē 7 int̄patā affabili
 tatē ad parētes 7 p̄ sanguineos carnales dissuadet. Cui obediūt
 viri p̄fecti animi naturā ip̄am sup̄ates x̄tute. Erubescat ḡ effemi
 nata virilitas int̄m deficere: vt mulierculā q̄ ad se nil p̄tinet: ex q̄si
 tis q̄busdā blādicijs 7 alloquijs attrahere ve lit: quā virili gn̄osi
 tate p̄tēpnere debuit. Cū vir ille q̄ mōm portat etiā ad p̄pā m̄rem
 nūq̄ se affabilr̄ ha
Ecce filius tuus **I**ust⁹ q̄dem es
 buisse legit̄. Sequit̄ **dñe. sed tñ aliq̄**
 tulū mihi liceat ad te loq̄. de hac finali p̄mēdatōe m̄ris tue q̄ mira
 bilis videt̄. Vidisti eā cū Joāne 7 dic̄. ecce fili⁹ tu⁹: **M**os certe in
 scriptur̄ nō iueniem⁹ tales aliq̄n tue fuisse visōis seq̄ces Vidisti
 Petz 7 Andrea 7 vocasti eos. vidisti publicanū 7 vocasti eū dis
 cēs. Seq̄re me. **N**ūc aut̄ vidisti matrē 7 tradidisti eā alteri. alterz
 assignās loco tui dicēs. ecce filius tuus. ad disciplin. ecce m̄ tua.
 Quid ē h̄ dñe Jesu fons pietat̄ 7 mestoꝝ sp̄ solatio. **I**sta sola ē
 int̄ mortales q̄ te nūq̄ offendit. ista q̄ a p̄mo descēsu tuo i hūc mū
 dū inseparabilr̄ tibi adhesit. **E**t ecce tu mōm relinqs: redi ad p̄zem
 7 h̄ illā derelinqs. Quid p̄misit dñe vt nō egrediat̄ tecū? **E**cce em̄
 latronē p̄p̄t̄ scelera suspēsū assumis tecū dicēs: hodie mecū eri
 in **P**aradiso. Quō ḡ matrē tuā in exilio derelinqs q̄ dignior ē pas
 radiso. imo dignior ē q̄ oīs hō. **E**t nec hoc tibi sufficit: aliū quen
 dā idicas filiū dicēs. ecce fili⁹ tu⁹. **S**; 7 tu x̄go sc̄tissima q̄d int̄ h̄
 fecisse credēda es. **S**cim⁹ q̄dē q̄ vnusq; id qd̄ sibi de nouo dat̄
 itueri solet. **N**ūq̄d 7 nō respexisti istū nouū filiū q̄ tibi dabat̄. **C**er
 te credo q̄ sic. s; oculis valde lachrymosis 7 singultib⁹ p̄fundis.
Sp̄e q̄q; discipul⁹ te nouā m̄rem nō imerito respexit. **E**td h̄ si qdē
 vtz v̄m ituebat̄ a crucifixo dū diceret. ecce fili⁹ tu⁹. ecce m̄ tua.
Glos est̄ em̄ cherubin ductiles q̄ se mutuo respiciebāt: x̄sis vultu
 bus ad p̄piciatorū. qz etiā iuicē intuebam̄ 7 sil̄ (vt op̄ior) lachry
 mis in medio stātē crucifixū aspectu colūbino respexisti. **I**n h̄ so
 lo vos discrepare video ab ill̄ antiq; cherubin: q̄s quāda **S**aloz
 mon iuxta archā p̄stituit q̄ vicz illi habuerūt vultus eleuatos q̄si
 ad iubilādū. vos a iubilo nūc lōge ex̄ntes vult⁹ habeti suffusos
 p̄ tristitia q̄rulosos lachrymis plenas 7 icliato capite. **E**t em̄ inte
 rim silē de disciplo tuo. m̄ mat̄no affectu plena q̄les fuerunt las

De nimia af
 fectōe 7 effe
 minata viro
 rū ad mulie
 res affabili
 tate nota.

Blact^o Ma
rie

chryme obsecro cū audi
res ex ore morientis Jesu. **Mulier ecce fili^o tu^o** **Ca**
pes seruū p dño. disciplin p m̄grō. piscatorē p deo. sanguineū
p vnigenito. Joānē p Jesu ch̄o. Quid h̄ audiēs dixisti sacratis
sima x̄go: beu nescio qd dixeris. s̄ scio qd dicere potueris: Potuis
sti q̄rulosa voce nō īmerito dicere. O flebile tps. o vos oēs q̄ pia
gestat viscera attēdire. qz Jesus me^o recedit a me in sp̄e illa mor
tali: faciē illā tā dilecti filij nō p̄teplabor ampli^o. Et ecce fili^o ali^o
quē tradidit p se. quē itūēs clara luce p̄phēdi nō esse meū quē ge
nuerā. nō ē fili^o me^o iste q̄ stat iuxta me: s̄ q̄ p̄det an̄ me. nō ē me^o
iste q̄ h̄ stat san^o. s̄ iste q̄ stat p̄fix^o: liuid^o t̄ exanguis t̄ in pximo
moritur^o. h̄ cognoui faciē quē ego ḡnauī: quē lactauī: t̄ quē pa
ui sacrosctām carnē. hūc volo. hūc p̄fiteor: meū esse filiū. Nec p̄te
ta esse volo: eo etiā mortuo: dūmō illū recipiā a mortuis resurgētē
Si h̄ x̄ba potuerūt esse genitrici tue dñe Jesu Cur ḡ alium sibi
tradi filiū. cū ip̄a te magi acceptet mortuū q̄ vitā oīm viuētium.
S̄ nec h̄ admiratōe caret: q̄ nō solū nō tradi s̄ etiā relinq̄s alte
ri dicēs ad **Ecce mater tua** Quid dicem^o ad h̄: an ita
discipulus. **Ecce mater tua** ipi^o fact^o es dñe q̄ matrī
curā gerere nō velis? An ita īfirm^o q̄ nō possis? ī pietatē a te oīs
fides r̄mouet. oīs deuotio abhorret. ī potētā ḡ allegabim^o. Quis
ḡ ille fuit q̄ te in cruce affixit. trā p̄mouit. petras scidit. monumēta
patefecit. mortuos resuscitauit. velū tēpli dilaniāuit. solisq̄ radi
os abstulit? Nōne dñs h̄ fecit oīa: t̄ man^o tua? Certe videt^o fr̄es
charissimi nō solū q̄ finalis recōmēdatio matrī dei fm̄ ea q̄ p̄dic
ta st̄ admiratōe multiplici plena ē. que p̄grua valde indicabit: si
rō ipi^o paulo diligēt^o īspiciat. Cōsiderādū igit p̄ ordinē h̄ ē. cur
de h̄ m̄do exiēs dei fili^o matrē illā post se r̄liq̄rit? Cur eūdē p̄cura
torē q̄ t̄ seru^o t̄ p̄curator ē x̄gis p̄stitut^o. fili^o eiusdē x̄ginis depu
tat^o ē īspiciam^o: migratur^o de h̄ m̄do: m̄di dñs matrē illā venera
bilē dereliq̄t. ip̄e s̄ pulchre ordiat vtriq̄ ecclie portionē. vt triū
phās vicz t̄ militās visibili t̄ inuisibili solatio fruere p̄ Christum.
Ascēdēs em̄ in celū sc̄tis angelis t̄ aiab^o suā diuitatē s̄ t̄ hūani
tatē p̄petuo p̄teplādā exhibuit vt sic īgrediāt t̄ egrediāt. t̄ vtro
q̄ pascua iueniāt Ecclie x̄o adhuc ī trā militātī solatiū q̄ diuisibi
le p̄misit: q̄ ī die Penthecostes īpleuit: q̄n̄ sp̄m̄ solatorē cordib^o
eorū immisit. Solatiū aut̄ visibile qd̄ ex corporali ei^o p̄ntia habebat:
fidelib^o iā subtrahere voluit. Et iccirco matrē ecclie solat
ricē vice sui dereliq̄t. Cui^o caro (si s̄ dicere) eiusdē p̄ditōis fuit

quodammodo cum carne Christi. Ut dum beati angeli in celis exultantes inspi-
cerent illum hominem fideles in terra intuerent cum gaudio eiusdem hominis veras
et indubitata matrem. Eius non gaudiosus et super quod dici potest solatiofus
fuit. seiam quaedam oculis videre carnalibus quam dum inspiceres cogita-
re te oportuit et nulla ratione dubitare licuit quod ipsa haberet filium de sua car-
ne genitum: in celo iam corporaliter residentem: et celi arbitrum ac totius mundi machi-
nam suo nutu gubernantem. ideo ut dictum est ad visitandam illam dum ad-
huc in carne viveret fideles currebant vniuersimodis. ut sicut nunc in celis. ita
tunc in terra impletum sit de ipsa id prout testatur. Sicut letantium omnium habita-
tio est in te. Alia quoque ratione necesse fuit ut post filij sui discessum beata virgo in
ecclesia adhuc remaneret ad tempus. ut vicis de rudimentis fidei fideles in-
strueret. maxime de his que nulli mortalium nisi sibi prestare poterant: que
fuerunt. annuntiatio: incarnatio: ortus et infantia saluatoris. De his alijs
que gestis domini saluatoris compluribus que et si non sola cognouerant: ceteris
tamen apostolice meditatione commendauerat. testatur euangelio. Maria preserua-
uit omnia verba que preserens in corde suo. Nec solum homines sed angeli per Mariam
didicisse probatur aliquid quod secundum aliquem modum nesciebant. Si enim in carna-
tione mysterium quodam supernorum civium didicerunt per ecclesiam. sicut egregius
predicator scribit ad Ephesios dicens. ut innotescat principibus et potenti-
bus in celestibus per ecclesiam intransmissis gratia dei. Cum eiusdem mysterij sciam
quodammodo ad plures articulos. ecclesia per Mariam didicerit. constat profecto quod non
solum hominum sed etiam angelorum in gratia fuit. Et quod gloriosius femineo sexui
immo toti humano generi deus facere debuit quam ut ipse de mundo haberet exiens mor-
talium quaedam pauperculam seiam in terra relinqueret que etiam celi civibus noua
quodammodo et gloriosa propitiaret. Gaudeat seie. immo apostolice est dignitas et gloria
generis nostri quod a prima seia usque ad hanc de qua sermo est: valde in gloriam fuit
ita. illa a diabolo decepta fuit. habet angelos instruxit. Illa ut ait sanctus
Augustinus seculum docuit: et totum mundum subuertit. habet fidei doctrinam tras-
didit que subitaneam nequam potuit domino mirabiliter ordinata ut sic in fide in
seiam deciderat. ita super seiam fundatur stabilimentum accipiat. vacil-
lare quodammodo in fluctibus tribulationum et percelleretur per fides ecclesie in ali-
qua parte mundi. ubi homo penitus nequam potest. Et quia omnis heresis ex eo ortum habet:
quia simplicitate fidei declinat: quam maria tenuit et docuit quod ad lau-
dem eiusdem virginis ecclesia bene decantat dicens. Gaude maria virgo cunctas
hereses sola intemisti. Per habet enim quod credendo simpliciter et credidit et do-
cuit suo exemplo omnem dubietatem: omnem curiositatem: omnemque superstitionem
a fide extremam. Et sic omnem heresim intemisti: que non nisi in his deui-
are potest. ideo etiam virgo in post filij sui transitum in ecclesia reman-
ere debuit. ut ecclesiam in viciis persecutionum tunc temporis valde fluce-

tuatē x̄bo p̄fortaret ⁊ exm̄o. Si em̄ hic migrās dñs matrē secū
 duxisset. pusill⁹ ille grex fidelium valde desperare potuisset: r̄putās
 ne forte chariores suos secū assumēs ceteros etne traderet obliui
 oni. S; qñ viderūt q̄ illā suā charissimā h̄ reliq̄rit: ⁊ cū reliqs tri
 bulatōb⁹ atq; defectib⁹ exposuit suas passiōes sine dubio eq̄nit̄
 portare debuerāt. Q; at x̄go brā post filij sui trāsitū ml̄ta aduer
 sa p̄pessa sit p̄cipue ap̄d iudeos. sc̄tus Ignati⁹ testat̄ q̄ ad Joānē
 euāgelistā scribēs ait. Salome quā diligē: filia Anne ierosolimis
 q̄nq; mētib⁹ p̄morās. ⁊ q̄dā alij noti referunt Mariā Jesu oīm
 gr̄az ⁊ oīb⁹ v̄tutib⁹ fecūdā: ⁊ dicūt eā i triblatōib⁹ ac p̄secutōis
 bus eē hilarē: ⁊ i penurijs ac idigētijis nō q̄rulā iuriatib⁹ gratā.
 Et post pauca mix inq̄t ab oīb⁹ magnificatā. ⁊ a scrib̄ ⁊ pharis
 seis ei detrahit. Q; at i triblatōe nō solū patiēs fuerit x̄go brā: s;
 ⁊ alios roborauit: p̄t̄ in eplā quā ip̄a x̄go sc̄ta Ignatio scribit i
 h̄ x̄ba: Ignatio dilectō discip̄lo Ancilla hūilis Jesu ch̄i. de Jesu
 q̄ audisti ⁊ didicisti x̄a st̄. illa credas. illis ihereas. christianitatis
 nomē firmit̄ teneas. ⁊ mores ac vitā voto p̄formes. veniā em̄ vna
 cū Joāne te ⁊ q̄ tecū st̄ videre. sta virilr ⁊ age i fide nec te p̄moue
 at p̄secutōis austeritas. s; exultet sp̄s i deo salutari tuo. P̄d̄t alia
 adhuc assignari rō: cur dñs exiēs matrē illā venerabilē manere
 voluerit. vitz vt alia vice de celo r̄diēs gl̄iosi⁹ eā assumeret. fuit
 em̄ deo exit⁹ iste: exit⁹ ignomiē ⁊ aaritudis. iccirco benign⁹ filius
 matrē h̄ac secū educere noluit quā āpliori hōore dignā iudicauit
 S; ip̄e illā cū fidelib⁹ p̄stituit manere: donec ip̄e p̄cedēs solū sibi
 gl̄ie p̄pararet. q̄d̄ iā discip̄lis ⁊ ml̄to āpli⁹ m̄ri p̄miserat dicens:
 Gl̄ado parare vob̄ locū. Ip̄a q̄q; in tr̄i inūera cumulauit merita
 q̄b⁹ cū ad ip̄ialē p̄fectōis sedē p̄ducta esset: fili⁹ ei⁹ denuo cū sup̄
 nis ciuib⁹ rediēs ad thronū gl̄ie cū iestabili gl̄ia p̄duxit. h̄ic be
 at⁹ Hieronym⁹ ait. Credit̄ q̄ ip̄e saluator oīm q̄tū dat̄ itelligi. p̄
 se tot⁹ festiu⁹ occurrerit. ⁊ cū gaudio eā ad thronū gl̄ie collocas
 uit. Quis cogitare p̄t q̄ gl̄iose m̄di regina p̄cessit. q̄to deuotiōis
 affectu tota in ei⁹ occursum celestium regionū p̄dierit ml̄titudō. q̄t̄
 ad thronū gl̄ie cātic̄ sit deducta. h̄o em̄ solū in h̄ exilio matrē mo
 riēs ch̄ist⁹ dereliq̄t. sed ⁊ relictā alteri p̄mendauit. vt videlicet
 verecūdia x̄gialis tutorē atq; p̄ronū h̄ret: sub cui⁹ cura h̄ac p̄mo
 di⁹ duceret vitā. Quid dic̄ o vagabūda o iuerecūda x̄ginitas?
 Ecce x̄go x̄ginū q̄ iā ipeccabilis facta fuit: curatorē accepit. Tu
 aut̄ nulli⁹ regimē curas. libere vicos ⁊ plateas lustras sine p̄silio.
 fac q̄cūq; occurrūt aīo. ⁊ securitatē tibi i oīm loco ⁊ i oī negotio

Contra x̄gl
 nes. vagas.

pmitti. amicos et sortos eligi. q̄ nō placēt deo: s; q̄ placēt oculis tu
 is. S; memēto obsecro q̄ nimia libertas sex⁹ feminei: et maxie v
 ginū nūc q̄ bonū exitū legiū habuisse. Audig; et exaudi obsecro me
 um pctōrū p̄siliū imo scōrū patz oīm q̄ de v̄gib⁹ scripsisse iueniūt
 Me tibi custodia sup̄flua reputes: in omī tpe cū nullo hoīm q̄tū
 cūq; bono securitatē tibi pmittas. s; et pauore ac in trepidatiōe
 p̄tinua p̄seuerās thesaurū ip̄ciabilē tue castitat; an̄ oculos p̄stitue
 et abscondē. Cui valde insidiat hosti antiqu⁹ dep̄dari em̄ desiderat.
 q̄ thesaurū publice in via portat. Accirco dñs nr̄em alteri tradidit:
 vt testamētū formā et regalē nob; pm̄daret magnificentiam.
 Adorēs em̄ saluator sic testamētū suū disposuit: q̄ sibi de oīb⁹ q̄
 habuit nihil retinuit. Ita tñ q̄ vnicuiq; fm̄ pp̄a dedit vtutē et p̄fe
 ctus ē statim. Ep̄alia em̄ q̄ mittebat̄ tāq; viliora: iā dudū comise
 rat Iude traditori. Corp⁹ suū in sacramēto discipulis tradidit.
 Sp̄os discipulos p̄ri rep̄tauit. vestes suas dimisit militib⁹. Cor
 pus suū mortale crucifixorib⁹. Adhuc q̄ nō nisi nr̄ez et spiritū ha
 buit. et iccirco vt de oīb⁹ se rite expediat. atq; a suis nihil abscon
 dat. nr̄em v̄ginē v̄gini amico reliq̄t. Sicq; spiritū post oīa recō
 mēdauit deo p̄ri. ac formā rite trās migrādi de hoc mundo: quā in
 cruce p̄firmavit nob; dereliq̄t. Exq; manifeste p̄tz q̄ si q̄s deside
 rat spiritū suū salubrit̄ recōmēdare deo. p̄ri⁹ diligēter se ab oībus
 expedire dz: q̄ sibi recōmēdata fuerūt a deo. Et post Christū nu
 dus egrediat: spoliās semetip̄m: nō solū habitū q̄ secū educere nō
 p̄t. sed et affectu b̄ndi. Ih̄nc ad Ezechia dz. Dispone domui tue
 qz morierī tu et nō viues. Et villico iniquitat; ait. Redde rōnē villi
 catōis tue. iā em̄ nō poterī villicare. Ecce vt cūq; audiūm⁹ q̄ ri
 te dñs Iesus matrē suā discipulo pm̄dauit. Et sicut summi regi
 magnificentia altissime pm̄dat in eo q̄ matrē illā tā liberalit̄ disci
 pulo tradidit. Ita charitas illi⁹ extollit in eo q̄ tandē nr̄ez ip̄i di
 scipulo suo etiā incōpabili affectu astrinxit. Etem̄ nō dñam Joā
 nis q̄ adhuc nimie dignatōis fuisset. sed nr̄em p̄pellauit ait nāq;
Ecce mater tua. q̄si diceret: eodē affectu eā dilige et
 venerare: eadē p̄fidētia ab ea q̄cqd
 voluerī postula. eadē beniuolētia expecta: q̄ solet vnigenit⁹ a ma
 tre sua. Et **Ecce filius tuus.** q̄si diceret: eodē affectū
 ad matrem istū discipulū dilige. eadē
 patiētia ip̄m sup̄porta. eadē diligētia sibi p̄uide: q̄si vnigenit⁹
 tu⁹ esset. Omira et iaudita pietatē. o q̄ p̄ficiū et gl̄iosum ē esse di

Consilium

Testamētū
Christi

Quō debem
mus ordina
re testamen
tū nostrum.

scriptum Iesu. Quis enim principum habet in domo sua servis suis istum honorem exhibuit? Certe multas reuerentiam fecit putifar egypti seruo suo Ioseph quem in toto possessione sue profecerat. sed tamen sponsam suam illi non commisit: sicut ipse Ioseph loquens eidem femine ait. Ecce dominus meus omnibus mihi credit: ignorat quid habeat in domo sua. nec quidquam est quod in mea non posuit potestate propter te quam uxor eius es. Pharaon quoque rex Egypti eundem Ioseph honorauit amplius adhuc proficiendo toti terre Egypti. Quem tamen in domo et sede regali noluit habere comitem. Alit namque Ad tui oris ipsius omnis populus obediat: uno tamen regni solio te precedat. Nam autem dominus matrem suam seruo suo dedit. reginam celi dedit seruo non in sponsam sed (quod longe maius est) in matrem. Quis enim ignorat quod maiorem similitudinem et nobilitatem praeferat filio a matre quam sponsus a sponsa. Omnis enim possessio matris hereditario iure transit ad filium. In eo colligitur quod Christus celi reginam in matrem commendauit Iohanni: ipsumque amando se alterum constituit: et regni sortem fecit. sicque incomparabiliter honorauit. unde potestatem quam honorandus est iste discipulus toti ecclesie: quod cum Maria in matrem acciperet: quasi aliter Iesus constitutus est. et quoniam nis preciosus thesaurus sibi a crucifixo datus est ut iam audiui. Nec pro tremenda coniunctione elementorum que facta est in morte christi nec pro metu iudeorum deseruit quod sibi commissus fuit: sed statim recepit eam in suam: et usque in finem fideliter custodiuit. et hoc est quod in euangelio concluditur

Et ex illa hora suscepit eam discipulus in suam

Nota

intellige curam uel in suam matrem et dominam spiritalem. Alia nobis ratione valde aabili dominus et saluator noster mundi dominam dignatus est appellare matrem discipuli ut uicem nobis peccatoribus in sinueta quam spem ad illam habere debeamus. Nam quod fratres charissimi hoc honore privilegium credere debemus Iohannem quasi solus ipse adoptiuus filius sit Mariae. absit. Quomodo enim implebitur prophetia dicentis. Multi filij deserte magister quam eius quam habet uix. Que est enim haec deserta nisi uirgo Maria quam solitudine dilexit et sterilitatem uirginitatis seruauit. Hec unum filium suscepit de celo qui dum ab ea recedere uellet: alium substituit sibi ne maternitatis nomen sibi abstulisse uideretur si sine filio haec remansisset. Post aliam optulit uero tempore isto filio haec relicto ad primum filium suum ascendit et processit tempore. etiam iste filius illic usque ad eam uenit. et in celo duos filios habet unum naturalem et istum adoptiuum. Ubi scilicet obsecro plures uel si plures non sunt. quomodo uerum est: multi filij deserte magister quam habet uix: cum plime inueniant uix habentes cum turba magna filiorum. An forte et nos filij eius esse possumus omnes. si tamen uolumus. utique domine ne false clamet fideles dicentes. O domine et matrem

Mariae filij
qui sunt

miserere nobis Si autem misericordiam domini etiam nobis miserere in matrem data est: dic
obsecro vbi est ortus? Certe credo quod ex hoc loco vbi dictum est. Ecce
mater tua. Reuolue igitur textum huius euangelij sacri de quo sermo est: et proprium
nomen eius cuius homo in matrem assignatur nusquam expressum inuenies. Sed per
quendam circumlocutionem describitur quod etiam alijs quam Joanni puenire potest.
dictate hoc spiritus sancto. Et quicumque cum Joanne huius descriptionis princeps
fuerit cum Joanne quod filius sit Marie. Hec descriptio de qua loquitur sic so-
nat. Vidit Iesus matrem et discipulum statum quem diligebat. Discipu-
lus Iesu ex fraterna dilectione vel charitate probatur sicut ipse ait. In hoc
cognoscet omnes qui mei estis discipuli: si dilectionem habueritis adiuicem.
Tunc autem discipulus iuxta crucem stans quam carnem suam crucifigit cum vitij
et concupiscentijs propter Christum. Sed tunc Iesus discipulum diligit quam diligit
ab ipso. sicut Salomone in persona eius ait. Ego diligentes me diligo:
Multi ergo cognoscere fratres vestrum filium hominis. ille est qui se propterea hominis ob-
sequio macipauit. deum ex toto corde diligit. voluptatem carnis abdi-
cauit. ad quemlibet proximum misericordie opera potest extendit Certe de isto
dicit Christus ad Mariam. mulier ecce filius tuus. Quid dicit nunc o false fi-
lii Marie que maternitati eius nomen false usurpas: odium gestas in corde
et dolos in lingua contra proximum: omnem voluptatem exercens contra teipsum:
mandata negligens contra deum? Quid blasphemias miser inuocando ma-
trē cuius filium impugnas? An ignoras quod blasphemus lapidari dicitur?
Educ inquit dominus blasphemum extra castra: et lapidibus eum obruet omnis
multitudo. Quid et si modo non lapidaberis. lapidabit te filius Marie
in die iudicij quam in presens omnium de te et tuis filijs querulabit dicens
filij matris mee pugnaverunt contra me? Nos ergo fratres charissimi
simus discipuli stantes iuxta crucem quos diligit Iesus. Et sic il-
lud dulce verbum vnusquisque nostrum a Iesu audire mereatur. Ecce
mater tua. Ergo Iesus est frater tuus: ergo pater eius pater tu-
us: ergo regnum eius hereditas tua. Ecce mater tua: ergo Maria
est thesaurus tuus. Matres autem thesaurisunt filijs. Ecce mater tua
cui omnis necessitas tua vsque ad cor eius ascendit. Comota sunt
quippe viscera eius super filio suo. Ecce mater tua in verbo om-
ni acceptione dignum. Si Maria est mater tua: ergo dilige et vene-
rare tanquam vbius presentem tibi. Neque expecta amplius sed ab hac
hora accipe eam in tuam Et illa tandem te assumat in gloriam suam vbi reg-
nat cum suo Iesu qui est deus super omnia benedictus in secula seculorum Amen

N i s i 6 p M S

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

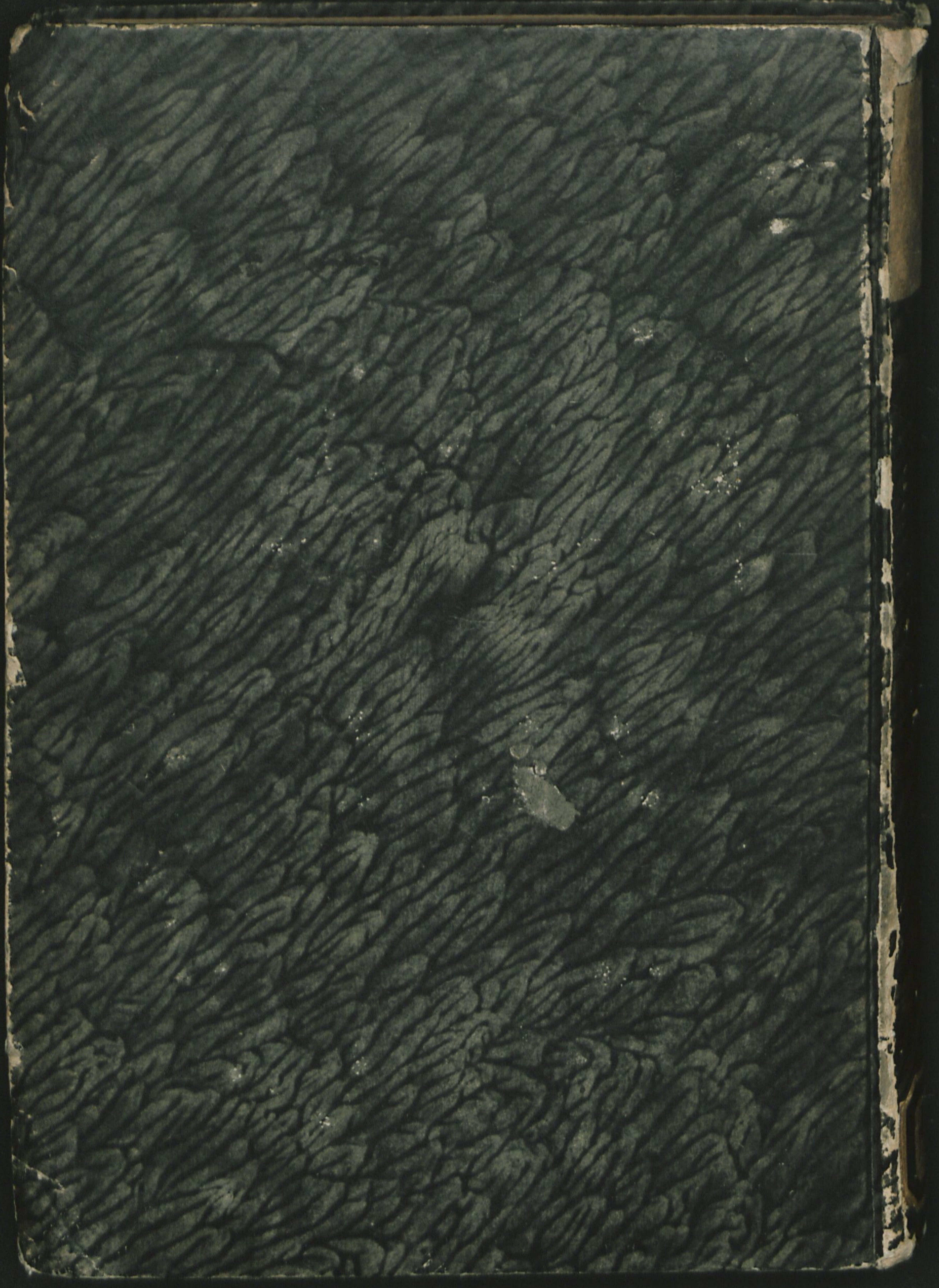
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

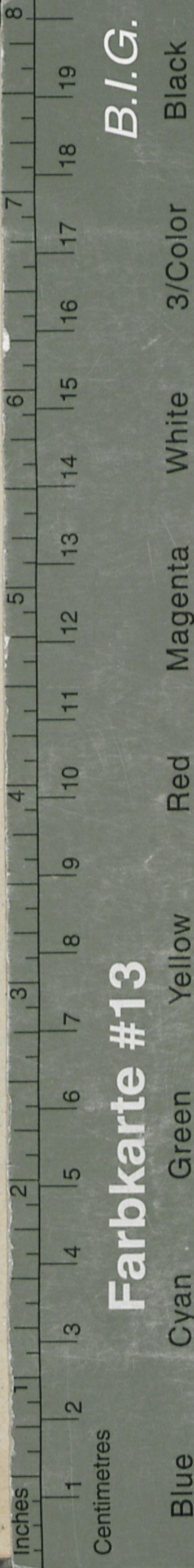

76 477

X 220 999

mt.

6.

iflui ac deuotif

is beati Bernhardi primi
is Clareuallensis egregia
lia non solum fidei doc
sed vite quoq; magisteriū ac
cōuersationis speculū. nec
n luculentissima morū p̄ce
pta cōtinens. inenarrabili
fructuū copia affluens.
nectareaq; dulcedine,
studiosos quosq;
lectores res
ficiens.

Melchiaris Lottheri. Anno a re
lata diuinitate Millesimo quin
gentesimodecimo sexto.

8 7
1 6
7 1

17. Panzer VII, 192. 539